BOŠNJAČKI GLAS

INFORMATIVNO GLASILO BNZH

STUDENI/PROSINAC 2025.
BROJ 93
ISSN: 1846-3215

Midhat Ajanović Ajan

RIJEČ UREDNIKA Ansambl BOSANA 2025 ✺ **RETROVIZOR** Prangijanje 2025 ✺ **SARAJEVO** Godišnjica uvrštenja sevdalinke na UNESECO listu nematerijalne baštine ✺ **SEVDAHOM KROZ HRVATSKU** ✺ **PUTOPIS** Ansambl Bosana u Sanskom Mostu ✺ **SISAK, ZAGREB** Dan državnosti BiH ✺ **KULTURA** Izložba **UNA VODA** ✺ **MANIFESTACIJA "KULTURNO STVARALAŠTVO NACIONALNIH MANJINA" NAKON 17 GODINA U LISINSKOM** ✺ **DOGAĐANJA** Crikvenica, Milano, Pula, Rijeka, Sanski Most, Sisak, Tuzla, Vojnić, Zadar, Zagreb ✺ **JUBILARNI FESTIVAL BOŠNJAČKE KULTURE U ISTRI**

Kao jedan od rijetkih predstavnika bosansko-hercegovačke tradicijske pjesme u Zagrebu, „Bosana“ je u protekloj godini ostvarila 16 nastupa, od kojih 10 u Zagrebu, 5 u drugim gradovima Hrvatske i jedan u Bosni i Hercegovini.

Foto: Nikola Šolić

Bosiljko Domazet

Ansambl Bosana

Jedan od rijetkih predstavnika bosansko-hercegovačke tradicijske pjesme u Zagrebu, u 2025. godini nastupio je šesnaest puta diljem Hrvatske, od čega deset u Zagrebu, pet u drugim gradovima Hrvatske i jedan u Bosni i Hercegovini. Uz to, od lipnja 2025. godine, radi renoviranje prostora Bošnjačke nacionalne zajednice u središtu grada, članice i članovi Ansambla morali su naći drugi prostor za svoje redovite probe. Ovdje se na djelu iskazala solidarnost drugih manjinskih udruga te su, primjerice, dobrotom Srpskog kulturnog društva „Prosvjeta“ mogli nastaviti s radom. Ansambl napreduje i raste, a primiče se i dvadesetpeta godina otkad ga je osnovao profesor Fuad Ahmetspahić, kojemu je Ansambl početkom godine posvetio cjelovečernji koncert uz sudjelovanje brojnih gostiju i prijatelja. Danas, zbor radi uz vodstvo dirigenta i aranžera profesora Ivana Buljana i voditelja orkestra Edina Džaferagića.

Od nastupa valja izdvojiti 25. veljače u Sisku, povodom obilježavanja godišnjice nezavisnosti Bosne i Hercegovine, potom tradicionalni koncert povodom Ramazanskog Bajrama, 8. lipnja u Zagrebu kada su ugostili odlični Mješoviti hor „Harmonija“ iz Sanskog Mosta.

Izdvajamo i tradicionalni 17. susret „Nitko da ne dođe do prijatelj drag“, održan 18. listopada u zagrebačkom Centru za kulturu Trešnjevka kojemu su se, na poziv Bošnjačke nacionalne zajednice za Grad Zagreb i Zagrebačku županiju, odazvali ansambli i zborovi: Vokalni ansambl Bugojno (BiH), KUD „Bedem“ (Graz, Austrija), Hor BiH udruženja iz Jönköpinga (Švedska), SKD „Prosvjeta“ pododbor Zagreb te domaćini, zbor i orkestar Ansambla „Bosana“, Zagreb.

Isto tako, kroz zajednički program „Sevdahom kroz Hrvatsku“, Bošnjačke nacionalne zajednice Hrvatske (BNZH) i njezinih članica, Ansambl Bosana sudjelovao je u kulturno-umjetničkim programima održanima u Puli, Sisku, Zagrebu te u završnici tog programa koja je održana u Vojniću 7. prosinca.

Gostovanje Ansambla u Bosni i Hercegovini u ovoj je godini obilježeno sudjelovanjem na manifestaciji „Veče sevdaha“, 15, studenoga u Sanskom Mostu, na poziv Alme Karabeg, voditeljice Mješovitog hora „Harmonija“.

Godinu 2025. zaokružujemo sudjelovanjem Ansambla kao glavnih izvođača s posebnim programom na svečanom prijemu povodom Dana državnosti Republike Bosne i Hercegovine, 24. studenoga, u Zagrebu te nastupom na otvaranju izložbe UNA VODA, autora Nikole Šolića, čime je, 12. prosinca, obilježen i završetak programa Kulturno-informativnog centra Ambasade BiH u Zagrebu za ovu godinu.

IMPRESSUM

BOŠNJAČKI GLAS Informativno glasilo Bošnjačke nacionalne zajednice Hrvatske ISSN: 1846-3215 · Izdavač **Bošnjačka nacionalna zajednica Hrvatske** · Za izdavača **Adis Keranović** · Glavni i odgovorni urednik **Bosiljko Domazet** · Zamjenici glavnog urednika **Sead Berberović, Mirela Čaušević** · Fotografije **Ognjen Karabegović, Nikola Šolić** · Dizajn **Damir Bralić i Andrija Mudnić** · Prijelom i Tisak **Grafomark d.o.o.**, Zagreb · Naklada 600

Tiskano uz financijsku potporu iz Državnog proračuna RH posredovanjem Savjeta za nacionalne manjine. Tekstovi izražavaju stavove autora, a ne redakcije ili nakladnika. Misija časopisa je prenositi mišljenja i stavove o raznolikim problemima i izbivanjima te tako pridonijeti dijalogu. Svoje radove, tekstove i fotografije šaljite na mail **bosnjackiglas@gmail.com** Posjetite **www.bnzh.hr** i **FB Bosnjacki glas**.

Piše: Bosiljko Domazet

Prangijanje 2025.

Ilustracija: Midhat Ajanović Ajan

Početkom godine 2025. neki je bezveznjak, slučajno ministar u Vladi RH, pucao iz pištolja kroz prozor automobila po poljima ionako puste slavonske zemlje. Drugi je krug predsjedničkih izbora okončan trijumfom **Zorana Milanovića** s 1.122.859 ili 74,68 % glasača nasuprot 380.752 ili 25,32 % onih za protukandidata, znat ćete o kome je riječ. Na drugoj strani svijeta, zabilježena je pobjeda **Donalda Trumpa**.

Potom, navijače raznih sportova obasjava srebrna medalja hrvatskih rukometaša i slavlje na glavnom zagrebačkom trgu u veljači, kojemu se *prikučio*, da ne velim prošvercao, *pjevač šlagera domoljubne tematike* kojega iz nedokučivih razloga ovi sportaši vole.

U to se vrijeme događa znakovita spoznaja o posljedicama uvoza tona otpada u Liku za koju država optuži neki bračni par i pritom ustanovi i najmanje 20 lokacija u Hrvatskoj na koje se uvozi i ostavlja otpad, tko zna kakav. Rečena se spoznaja kasnije, u studenome, usred šume oblikovala u konkretno *uhićenje glavnog državnog inspektora*.

Proljeće nas raduje, eno kažu mediji, **Andrej Plenković**, dobro se oporavlja nakon benigne operacije srca. Na onoj strani svijeta Trump optužuje da će **Volodimir Zelenski**, baš on, biti krivac za Treći svjetski rat.

Travanj, mjesec bujanja prirode, obilježavaju hapšenja, priveden je **Mile Kekin**, zbog *zlouporabe položaja i ovlasti te pranja novca*, a nije priveden neki šef Hrvatskih cesta radi ilegalne gradnje. Preselio je u tom mjesecu **Jorge Mario Bergoglio**, prvi papa iz Latinske Amerike, kojega je legendarni **Inoslav Bešker** nazivao *Frane* i u tom mu se nijedan urednik ni lektor nisu usudili prigovoriti.

Svibanjski lokalni izbori najava su potresnih zbivanja, počinje suđenje tadašnjem ministru obrane koji je izazvao prometnu nesreću sa smrtnim ishodom. U svijetu, novi je poglavar Katoličke Crkve i suveren Države Vatikanskog Grada, rođen u Chicagu kao **Robert Francis Prevost**, uzima ime **Lav XIV**,

Lipanjski lokalni izbori završavaju u Zagrebu drugim mandatom **Tomislava Tomaševića**, u Splitu novi *poteštat* postaje **Tomislav Šuta**, dok u Rijeci, nova politička opcija, nakon pola stoljeća prva žena, **Iva Rinčić** osvaja mjesto gradonačelnice.

Ljeto je, međutim, vrijeme razbibrige i avantura. *Šlagerski pjevač*, praćen moćnom potporom i organizacijom održava okupljanje svojih sljedbenika u Zagrebu, prije kojega se na ulicama grada ore pjesme i pokliči ratnih gubitnika iz II. svjetskog rata. Dan prije toga *glazbeno molitvenoga spektakla* na zagrebačkom Hipodromu, predsjednik Vlade Republike Hrvatske dolazi, sa svojom djecom, pozdraviti izvođača. Dan kasnije, neki od ministara Vlade RH na tom su masovnom okupljanju svjedočili kako su zajedno s masom uzviknuli ustaški pozdrav.

Ljetno doba, rekosmo, vrijeme je razbibrige, krajem srpnja odvija se *vojni mimohod* u Zagrebu, emitiran uživo na televiziji, dok se na Jadranu uz flotilu ratne mornarice događa *mimoplov*.

Susreću se, s puno međusobnog razumijevanja, reklo bi se i simpatije, Putin i Trump, nema mira u Ukrajini od veljače 2022.

Jesen je, buja priroda puna plodova, mržnja, netrpeljivost, nasilje u Hrvatskoj, prijetnje, grafiti na zgradama (prijetnje Miljenku Jergoviću, Daliji Orešković, Jurici Pavičiću), ZDS u Hrvatskom saboru, afrička svinjska kuga... Što još treba? Posve izvjesno, rezultat je to ranijeg proplamsaja *desnila* i pojave *kritičara kulturnih manifestacija* pod kapuljačama te dijela braniteljskih udruga, od onih u Benkovcu, Šibeniku, Velikoj Gorici i Zagrebu.

Lišće pada i tko zna koji po redu ministar, onaj uhapšen krajem 2024. dobio je na natječaju posao u bolnici za čiju je pljačku i osumnjičen, ali sve je po zakonu. Listopad je i vrijeme smrti **Halida Bešlića**, onoga koji je kao rijetko tko ujedinio i povezao naše prostore i sjećanja – makar u tugovanju.

U studenom, nastavljaju se organizirani napadi na kulturne manifestacije Srba u Republici Hrvatskoj s procjenom prosvjednika kako je svaka kultura manjina ujedno i ideološki projekt. Simbol onodobne medijske industrije, zgrada Vjesnika gori u kišnoj noći mjeseca studenoga.

Skupovi pod nazivom „Ujedinjeni protiv fašizma“ okupljaju tisuće ljudi u Zadru, Rijeci, Puli i Zagrebu. Stanoviti *kritičari kulturnih zbivanja* odjeveni u crno i skriveni pod kapuljačama izazivaju incidente. Pomažu im i izjave pojedinih nositelja odgovornih funkcija u vlasti i u strankama desne orijentacije koji kažu – *to je okupljanje ljevičarskih ekstremista koji rade protiv Hrvatske*.

Prema analitičarima, raskol u društvu je ovime doveden do vrhunca.

U prosincu još su četiri žene ubijene, u godini 2025. ukupno je 19 žrtava *femicida*. U subotu, 6. prosinca, na glavnom zagrebačkom trgu 38 ruža postavlja umjetnica **Arijana Lekić Fridrih** u sklopu akcije u kojoj upozorava javnost na položaj žena u društvu i izloženost nasilju. Taj spomen na 38 žena ubijenih u posljednje tri godine brutalno gazi neki lik, sudionik skupine koja svake prve subote u mjesecu javno moli na trgovima diljem Hrvatske. Snimka se širi društvenim mrežama, a nasilnik se kasnije ispričava tvrdeći kako to „nije bio čin agresije“.

Na međunarodni dan ljudskih prava, 10. prosinca, Odboru za ravnopravnost spolova Hrvatskog sabora predana je peticija za micanje molitelja s trgova „u ime 18 ubijenih žena u 2025.” koju je do tada potpisalo više od 60 tisuća ljudi. Osim Saboru, peticija je predana i Vladi i Ustavnome sudu.

Ustavni sud ne samo da je ukinuo dijelove Zakona o osobnoj asistenciji kao neustavne i diskriminacijske – nego je to napravio jednoglasno. Budućnost je, pritom, napeta. Naime, tzv. *Bačićevi zakoni*, koji ubrzavaju ishođenje dozvola i olakšavaju gradnju dočekani su u stručnoj, ali i općoj javnosti s popriličnim zgražanjem, kao legislativa koja se petlja u ovlasti lokalne samouprave i pogoduje velikim investitorima, nasuprot urbanog planiranja u korist zajednice.

Rezultat hirovite protekle godine vidimo i u tome što je riječju godine, prema Oxfordu, proglašen *mamac za bijes* (*rage bait*), što označava sadržaj za izazivanje bijesa, ljutnje ili ogorčenja, ne nužno na društvenim mrežama, usmjeren privlačenju javne pažnje pri čemu izazivanje bijesa kod publike nerijetko služi zaradi. Dovoljno je pogledati portale i komentare ispod članaka povodom događaja koje ovdje spominjemo.

Tekst i foto:
Sead Berberović

Koncert u povodu godišnjice uvrštenja sevdalinke na UNESCO listu nematerijalne kulturne baštine

U povodu prve godišnjice uvrštenja sevdalinke na UNESCO listu nematerijalne kulturne baštine, na dan 4. prosinca ove godine, u *Bošnjačkom institutu - Fondaciji Adil-bega Zulfikarpašića* i organizaciji *Fondacije Sevdah*, održan je koncert odabranih sevdalinki pod nazivom „... **a po čemu da se prepoznamo**“. Naslov koncerta preuzet je iz pjesme „Šta se ovo Bosnom čuje“, čiji je autor veliki sevdalija i pjesnik **Rade Jovanović** (Goražde, 1928-1986), a pjesmu je 1986. godine snimio velikan sevdalinke **Safet Isović**, uz orkestar i aranžman **Omera Pobrića**.

Organizacija Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (UNESCO) je, 4. decembra/prosinca 2024. godine, na sjednici Međuvladinog odbora za nematerijalnu kulturnu baštinu uvrstila tradicionalnu bosanskohercegovačku pjesmu sevdalinku na *Reprezentativnu listu nematerijalne kulturne baštine čovječanstva*. Riječ je o jednom od najvećih priznanja za sevdalinku na svjetskom nivou i ujedno najvažnije priznanje za cijeli kulturno-umjetnički identitet bosanskohercegovačkog društva i države. Priprema nominacije započela je još 2012. nakon inicijative koju je pokrenula udruga glazbenika iz Tuzle. Stručnu podršku izradi nominacije dala je akademska zajednica sudjelovanjem predstavnica dvije visokoškolske institucije, Univerziteta u Sarajevu i Sveučilišta u Mostaru.

Osnivač i direktor Fondacije Sevdah, etnomuzikolog **Damir Galijašević** te muzički urednik Radio-televizije Bosne i Hercegovine, jedan je od onih koji je u prijavnici za UNESCO naveden kao kontakt osoba za tradicijske prakse, a s Fondacijom Sevdah bio je dio tima koji je radio na aplikaciji prema UNESCO-u.

U najavi koncerta, kako prenosi Radio Sarajevo, izjavio je: „Koncerti Fondacije Sevdah uvijek su fuzija nauke i prakse, tako će biti i u ovom programu. Sve pjesme koje ćemo izvesti starije su od jednog vijeka, a najstariji izvođač u programu ima 31 godinu. Većina njih ponosi se diplomama Muzičke akademije Univerziteta u Sarajevu, čime dodatno potvrđuju spoj tradicije i suvreme-

nog muzičkog obrazovanja. Napustili su nas doajeni sevdaha, još ih je jako malo ostalo, srednja generacija svakako poklanja veliku pažnju sevdalinki, ali ideja koncerta je da pošaljemo poruku da će sevdalijska tradicija živjeti i kroz najnoviju generaciju. S nama su pjevači iz skoro svih dijelova Bosne i Hercegovine, a uz naš koncert u Sarajevu, u isto vrijeme održavaju se i koncerti u Tuzli i Mostaru."

Namjera je organizatora da se na ovaj datum svake godine održavaju koncerti sevdalinke u gradovima Bosne i Hercegovine te da on postane *Dan sevdalinke*.

Svaki posjetilac koncerta dobio je program s popisom pjesama i izvođača, skratkim opisom i QR kodom koji vodi do dokumenta prijave sevdalinke na UNESCO listu reprezentativne kulturne baštine.

U programu su sudjelovali: Zanin Berbić, Alma Subašić, Safet Bučo, Melika Karić, Hamza Šantić, Nejla Keškić Muzaferija, Memnun Muzaferija, Namir Mašić i Kenan Katadžić. Izveli su 25 sevdalinki uz pratnju orkestra Fondacije Sevdah pod vodstvom Damira Galijaševića. Na kraju su svi interpretatori zajedno otpjevali naslovnu pjesmu koncerta.

Program je obogaćen kazivanjem Damira Galijaševića i prigodnim sevdalijskim tekstovima koje je recitirala **Enisa Hajadarević Šojko**, muzička urednica Radija Bosne i Hercegovine.

Dvije izložbe posvećene kulturi sjećanja na rat i genocid u BiH

Generalni konzulat Bosne i Hercegovine u Milanu, u saradnji s Upravom za vanjske poslove i dijasporu Rijaseta Islamske zajednice u BiH, Gradom Milanom, organizacijom Babelia Progetti Culturali, institucijom Casa della Memoria i Islamskom zajednicom Bošnjaka u Italiji, 5. novembra 2025. otvorio je dvije izložbe posvećene kulturi sjećanja na rat i genocid u Bosni i Hercegovini.

Izložba fotografija „Shooting in Sarajevo", autora LUIGIJA OTTANIJA i koautorice ROBERTE BIAGIARELLI, prikazuje mjesta autentičnih snajperskih pozicija oko Sarajeva, uz vizualnu rekonstrukciju nišana na svakoj fotografiji, čime se snažno dočarava iskustvo opsade.

Druga izložba, „Genocid u Srebrenici: 11 lekcija za budućnost", autora dr. HIKMETA KARČIĆA, istraživača genocida i suradnika Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava Univerziteta u Sarajevu, ima edukativni karakter i kroz tematske panele prenosi ključne poruke o uzrocima, posljedicama i univerzalnim poukama genocida.

Prisutnima su se obratili generalni konzul BiH u Milanu DAG ĐUMRUKČIĆ, zamjenica gradonačelnika Milana ANNA SCAVUZZO, izaslanik Uprave za vanjske poslove i dijasporu Rijaseta Islamske zajednice u BiH AHMED TABAKOVIĆ, profesorica sociologije na Univerzitetu Milano - Bicocca TATJANA SEKULIĆ te autori izložbe LUIGI OTTANI i ROBERTA BIAGIARELLI.

Otvorenju su prisustvovali predstavnici diplomatskog kora, vlasti iz više talijanskih gradova, predstavnici vjerskih zajednica, akademske zajednice i civilnog sektora.

U svojim obraćanjima, govornici su poslali snažne poruke zajedničke posvećenosti kulturi sjećanja, obrazovanju i očuvanju historijskog pamćenja o ratu i genocidu u Bosni i Hercegovini. Posebno su istakli važnost međunarodne suradnje, umjetničkog izraza i institucionalne podrške u prenošenju univerzalnih poruka mira, pravde i humanosti. (izvor: https://www.mvp.gov.ba)

Tekst i foto: Emina Veljačić

Održan 13. amaterski festival pjesme sevdalinke

U Domu INA Rafinerije nafte u Sisku, 8. 11. 2025. održan je 13. amaterski festival pjesme sevdalinke, u organizaciji Bošnjačke nacionalne zajednice Grada Siska i Sisačko-moslavačke županije.

Manifestacija je održana pod pokroviteljstvom Savjeta za nacionalne manjine, Grada Siska i Sisačko-moslavačke županije.

Riječ je o jedinom festivalu ove vrste u Hrvatskoj, a na njemu su nastupili izvođači iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Slovenije, oduševivši publiku svojim interpretacijama.

Piše i slika: Jasna Hanić

Tko ne bi volio putovati sa svojim pjevačkim zborom

Putujem sa zborom Bosana kojeg sam članica već dugi niz godina. Putovati sa zborom znači da sve je organizirano, dobra je ekipa. Bit će pjevanja u izobilju, dok obilazimo mala lijepa takoreći skrivena mjesta Hrvatske i Bosne i Hercegovine, u koja se sam vjerojatno ne bih sjetila otići.

Putujemo u **Sanski Most**, gradić na vodi koji je ime dobio po svojoj najvećoj rijeci, Sani, čije ime dolazi od latinskog *Aqua Sanus*, zdrava voda. Ah, zaredala putovanja, pa ne ostane ni jedan vikend za generalno pospremanje kuće, al' kome je do toga, ima dana...

Na dogovoreno mjesto stiže autobus na vrijeme, zbilja je udoban, mjesta ima dovoljno pa svi sjedimo na dvije stolice. Prebrojimo se, provjerimo dokumente krećemo. Šutljivi danas svi moji suputnici, ne pjeva se, što nije baš uobičajeno za ovakvu ekipu. Putujemo autoputom do Novske, te na Jasenovac, prema Prijedoru do Sanskog Mosta.

Na granici mali zastoj, čekamo neku zavrzlamu oko dokumenata, naš član zbora je u neizvjesnosti. Za čas, članovi našeg orkestra, naši muzičari vade gitare, buzuki, kaval te nakon par taktova okupimo se oko njih. Kreće, ori se pjesma za pjesmom, svako malo neko dovikne: „Ajde zasviraj ovu, ajde onu". Tako treba vrijeme čekanja ubijati, pjevajući sve je lakše i bez stresa. Sretno se završila zavrzlama s našim pjevačem pa žurno krećemo dalje.

Livade, kuće, voćnjaci, polja, brda, šume redaju se krajolici. Cilj nam je prije nastupa vidjeti slap **Bliha**. Vansezonsko je vrijeme za izletnike, nema gužve. Spuštamo se stazom uz kanjon do korita rijeke Blihe, lijepo izgrađenim drvenim stepenicama. Dobro je da ima izrađen rukohvat uz stepenice koje su ponegdje vrlo vlažne i skliske. Za kratko vrijeme pred nama se stvori prelijep slap. Na poučnoj ploči pročitasmo legendu o tom vodopadu, gorka sudbina natjerala je djevojke, dvije sestre Zdenu i Blihu, na teški čin samoubojstva. Na mjestu njihove pogibije nastale su dvije rijeke, prozvaše ih Zdena i Bliha. Bliha se prelomila niz ovu stijenu gdje teče vodopad, voda pada s visine od pedeset šest metara i podsjeća na nježne djevojčine kose.

Brzo se vraćamo natrag, penjući se uz sto pedeset i jednu stepenicu. Jer brzi smo onoliko koliko je brz najsporiji penjač. Nekima nije bilo lako prijeći taj put, ali uz puno volje i češćih odmora, bravo za naše starije zboraše.

Nastavljamo put do Sane, kako Sanjani zovu svoj Sanski Most. Ubrzo stižemo do centra grada gdje nas dočekuju ljubazni domaćini. A ta bosanska gostoljubivost, nešto je puno više od obične. To je kao zagrljaj starih prijatelja, to je osmjeh punog srca, radost u pogledu, to je radost ponovnog susreta.

Slijedi program kojeg se moramo držati: šetnja gradom uz lokalnog vodiča, tonska proba, nastup te na kraju večera ili ti po naški *after party*.

Sana grad, što bi se reklo, k'o pisanica, uređeni cvijetnjaci, svježe obojene ograde, grad bez smeća, a cvijeće se nameće, izviruje iz svakog kutka. Moje oduševljenje je iznad očekivanog. Lijep most preko Sane okićen teglama cvijeća, široka pješačka staza, motivi bistre čiste rijeke koja privlači pogled. Stojim na mostu brojim ribe ispod mosta, promatram divlje patke u grupama, gledam elegantno riječno bilje kako se ljuljuška u ritmu vodenog toka. Pored mosta nalazi se lijepa Hamzibegova džamija, treba istaknuti da je jedina džamija u Bosni s četiri minareta. I svakako, kao što je rekao vodič, osim rijeke Sane, gradom protječe njih još osam, abecednim redom: Bliha, Dabar, Japra, Kozica, Majdanska Rijeka, Sanica, Sasinka, Zdena, ali i nekoliko kraćih ponornica.

Za mene je najbitnije u bosanskom gradu saznati gdje su dobri ćevapi. Napustila sam šetnju s vodičem i odoh ravno na ćevape u restoran po njegovoj preporuci. Uvjerila sam se, bili su zbilja fini, na terasi restorana lijepo je bilo promatrali rijeku Sanu i rijeke ljudi u prolazu.

Tonska proba, u nevelikoj dvorani s kvalitetnom opremom i puno mikrofona, pa još i svjetlosnim efektima, brzo je odrađena. Slijedi preoblačenje u zborsku odjeću i nastup.

Pjesme teku opušteno, publika nagrađuje svaku velikim aplauzom, na njihovim licima svijetli radost koja se zarazno širi. E, to je poseban gušt, to veselje, kako za publiku, također i za nas izvođače.

Svi izvođači te večeri bili su jako dobri, lijepo primljeni u publici. Lijepo je kad se mlade djevojke i mladiće kako pjevaju, također i one školske i predškolske dobi, to je garancija da će bosanska pjesma sevdalinka još dugo, dugo odjekivati ovim krajevima.

Druženje iza nastupa, upoznavanje novih prijatelja, poznanika, uz dobru hranu, muziku, pa tko to ne bi volio. Osjetiti ono baš, baš pravu Bosnu, Bosanke i Bosance i neposredno osjetiti čar veselja – povlastica na kojoj smo zahvalni.

Povratak, kasno u noć nakon ugodnog lijepo provedenog dana, uslijedio je uz sigurnu vožnju do kuće. Cijeli je taj dan vrijedan sjećanja. Hvala Sanjanima na gostoprimstvu.

U organizaciji mješovitog hora ''Harmonija'' iz Sanskog Mosta, i uz pokroviteljstvo Općine Sanski Most, i ove godine, u prepunom kinu Sana, održana je, 15. novembra/studenoga, tradicionalna ''Večer sevdaha''- događaj koji je s godinama postao prepoznatljiv i izvan BiH. I ovaj put priređen je bogat i raznovrstan program, nastupi hora i solista ''Harmonija'', najmlađih članova Dječjeg hora ''Melody'', kao glumci CIM-ovog teatra na čelu s Timkom Omanović. Posebni gosti večeri bili su članice i članovi Ansambla „Bosana" iz Zagreba, dok je svojim prepoznatljivim glasom i emocijom publiku zabavljao Kenan Mačković.

Piše: Martina Rojnić
Foto: Elvis Malagić

Završnica 20. Festivala bošnjačke kulture u organizaciji Nacionalne zajednice Bošnjaka Istre

Dva desetljeća Festivala bošnjačke kulture u Puli svjedoče o kontinuitetu i vitalnosti tradicije bošnjačke zajednice u Istri, koji je u proteklih dvadeset godina izrastao u prepoznatljiv simbol kulturne raznolikosti, međukulturnog dijaloga i zajedništva, a ovogodišnja završnica dodatno je potvrdila njegovu važnost za lokalnu i širu kulturnu scenu.

Povijest i značaj festivala

Pokrenut prije dvadeset godina, Festival bošnjačke kulture postupno je prerastao u trajnu platformu za očuvanje i predstavljanje kulturne, glazbene, plesne i gastronomske baštine bošnjačke zajednice. Njegova posebnost leži u činjenici da je kroz godine postao prostor susreta različitih generacija i kulturnih identiteta, mjesto dijaloga između lokalnog stanovništva i bošnjačke dijaspore. Uz glazbu, folklor, književnost i radionice, manifestacija je pokazala kako tradicija i suvremeni izričaji mogu skladno koegzistirati te doprinijeti jačanju međukulturnog razumijevanja.

Književna večer: „Duh bosanskog ćilima“

Završni tjedan Festivala otvoren je u petak, 11. studenoga, književnom večeri u prostoru pulskog Coworkinga, gdje je predstavljena knjiga „Duh bosanskog ćilima“ autorice **Amile Smajović**. Program je moderirao poznati pulski glumac **Igor Galo**, vodeći publiku kroz razgovor o višegodišnjem istraživanju i značenju bosanskog ćilima.

„Iako sam prvi put u Puli, osjećam se kao kod kuće. Tema knjige na prvi pogled izgleda lokalno, ali ona je puno šira i može poslužiti kao poticaj svima koji se žele baviti ovom tradicijom. Posebno me zanima umjetnički aspekt geometrijskih motiva u ćilimu, njihovo porijeklo i simbolika - kroz istraživanje sam htjela pokazati koliko bogata i fascinantna može biti ova tradicija“, poručila je Smajović.

Publika je imala priliku upoznati se s opsežnom analizom od više od 400 stranica, koja objedinjuje likovne, povijesne, etnografske i komunikološke aspekte ćilima, s naglaskom na geometrijske motive koji stoljećima nose kulturnu poruku.

Svečana završnica Festivala

Velika završna svečanost održana je u subotu, 15. studenoga, u kongresnoj dvorani Hotela Park Plaza Histria. Emotivna i svečana atmosfera te dugotrajan pljesak bili su jasan znak koliko zajednica cijeni dvadesetogodišnji rad Nacionalne zajednice Bošnjaka Istre.

Program je otvoren svečanim prikazivanjem filma o povijesti festivala i njegovoj važnosti. Okupljene su potom pozdravili predsjednik NZBI **Senad Pršić**, i pročelnik Upravnog odjela za kulturu i zavičajnost Istarske županije **Vladimir Torbica**, koji je naglasio: „Upravo zato što smo različiti, toliko smo i bolji. Istarska županija i dalje će podupirati vaš rad, jer svaki vaš uspjeh ujedno je i naš uspjeh.“

Ispred Grada Pule prisutnima se obratila pročelnica Upravnog odjela za kulturu i civilno društvo **Paola Orlić** i načelnik Općine Medulin **Ivan Kirac**, koji je istaknuo da je Festival i dio programa obilježavanja Dana općine Medulin, uz čestitke organizatorima na ovom jubileju.

Poseban gost večeri bio je veliki pjesnik **Enes Kišević**, koji je svojim mudrim i emotivnim stihovima obogatio svečanost i podsjetio na snagu riječi, ljubavi i ljudskosti.

Glazbeni program i čuvarice sevdalinki

Završna večer bila je prožeta glazbom i folklorom. Prve su nastupile **Istarske gondže**, pod vodstvom prof. **Đenane Đulepa Levak**, čuvarice sevdalinki u Istri, koje se predano trude sačuvati ovu tradicionalnu glazbenu formu uz pratnju mladog virtuoza na harmonici **Ishara Krupića**.

Nakon njih, na pozornicu je stupilo **Kulturno-umjetničko društvo Uljanik**, dugogodišnji nositelj istarskog folklora, predstavljajući tradicijske plesove i nošnje uz pratnju autohtonih instrumenata. Njihov nastup podsjetio je na važnost čuvanja lokalne baštine i raznolikost plesnih tradicija Istre.

Program su obogatili i gosti iz Brčkog, **KUD Preporod**, koji su se predstavili iznimnim vokalnim izvedbama, folklorom i recitalima, donoseći na pozornicu energiju i prepoznatljive motive bošnjačke tradicije.

Vrhunac večeri bile su interpretacije sevdalinki koje su izvele **Vesna Hadžić**, uz pratnju benda te operna umjetnica prof. **Ana Babić**, uz pratnju prof. **Demira Krupića**. Njihovi nastupi izazvali su dugotrajan pljesak koji je i potvrdio emotivnu snagu sevdalinke kao glazbenog oblika.

Okusi tradicije i vrijedne članice

Završnici su posebnu toplinu dali tradicionalni slani i slatki specijaliteti, pripremljeni od strane članica bošnjačke zajednice. Njihov trud i predanost obogatili su festival okusima, mirisima i duhom naslijeđa koje se prenosi s generacije na generaciju.

Na pozornici su se predstavile Ramiza Vugdalić, Jasna Malagić, Alisa Alunović, Elmasa Kavgić, Mirsada Zukić, Enisa Buljubašić, Dina Kurtović, Medina Sejfo, Fatima Kurdić, Hava Kenjar, Ifeta Huskić, Fehima Solo, Zarifa Hasanović, Hava Šehović, Asima Kaltak, Elvisa Daić, Merisa Sotić, Aida Hadžipašić, Hamida Mujkanović, Duška Mališanović i Elvisa Botonjić.

Zahvalnice i budući planovi

Svečanost je zaključena dodjelom zahvalnica inicijatorima Festivala, **Mirasadu Kugiću**, **Elvisu Mileti** i sadašnjem predsjedniku NZBI **Senadu Pršiću**, čija je ideja, rođena iz ljubavi i poštovanja prema bosansko hercegovačkoj kulturi, tradiciji i baštini te želji za njenim očuvanjem i promocijom u Istri, izrasla u jedan od najstarijih i najvažnijih programa manjinske kulture na ovim prostorima.

Zahvalnice su dodijeljene i **Ivanu Makaru**, menadžeru hotela Park Plaza Histria, kao izraz iznimne zahvalnosti za dugogodišnju i nesebičnu podršku u organizaciji Festivala bošnjačke kulture u Istri i **Mladenu Dobriću** za njegov neprocjenjiv doprinos u održavanju i tehničkoj organizaciji Festivala.

Festival je u dvadeset godina postao jedno od prepoznatljivih mjesta okupljanja kulturnih udruga, umjetnika i članova zajednice, promovirajući dijalog, suživot i razumijevanje. Potvrdio je da kultura može biti snažan alat povezivanja ljudi različitih nacionalnosti, kao i most između generacija. Pula je kroz ovaj festival postala važna točka razmjene kulturnih iskustava.

Organizatori najavljuju da će Festival i sljedeće godine ponuditi nove programe i susrete, s ciljem daljnjeg povezivanja ljudi kroz kulturu, tradiciju i umjetnost te dodatnog jačanja kulturnog identiteta bošnjačke zajednice u Istri.

Sisak - svečanost i koncert povodom Dana državnosti Bosne i Hercegovine

U gradskom Kazalištu 21 u Sisku, održana je, 22. studenoga 2025. svečanost i koncert povodom Dana državnosti Bosne i Hercegovine, u organizaciji Vijeća bošnjačke nacionalne manjine Grada Siska i Vijeća bošnjačke nacionalne manjine Sisačko-moslavačke županije. U glazbenom dijelu programa nastupili su: solist **Fadil Ibrahimpašić**; **Ansambl BOSANA**, Zagreb; Ženski pjevački zbor **SEVDE**, BNZ Grada Siska i SMŽ; Ženski vokalni ansambl **KRALUŽ**, KUD-a „Posavina“ Budaševo.

Datum 25. studeni praznik je i podsjetnik da je na taj dan 1943. godine održano prvo zasjedanje Zemaljskog antifašističkog vijeća narodnog oslobođenja Bosne i Hercegovine. U oslobođenom Mrkonjić Gradu tada je usvojena rezolucija kojom su postavljeni temelji današnjoj modernoj državi Bosne i Hercegovini i njome je vraćena stoljetna državnost unutar povijesnih granica koje su datirale još iz vremena srednjovjekovne Bosne. Te noći 25. na 26. studenoga 1943. godine rečeno je da je Bosna i Hercegovina i srpska i hrvatska i bošnjačka. Zemlja je to naroda Bosne i Hercegovine.

Večerašnjoj svečanosti proslave dana državnosti Bosne i Hercegovine odazvali su se gradonačelnik Grada Siska DOMAGOJ ORLIĆ, izaslanik Ivana Celjaka, župana Sisačko-moslavačke županije, ravnatelj Kulturno-povijesnog centra SMŽ IVICA VALENT, glavni imam Medžlisa Islamske zajednice Sisak, ALEM ef. CRNKIĆ te brojni predstavnici bošnjačkih vijeća i udruga.

Na početku, prisutnima se obratio EDIN SAFIĆ, koji je pozdravio u ime organizatora, dva vijeća, Vijeća bošnjačke nacionalne manjine Sisačko-moslavačke županije i Vijeća bošnjačke nacionalne manjine Grada Siska. Također, zahvalio je na odazivu gostima iz Zagreba, Ansamblu Bosana, Ženskom pjevačkom zboru Sevde BNZ grada Siska i Županije te Ženskom vokalnom sastavu Kraluž KUD-a Posavina iz Budaševa.

U nastavku, voditeljica je izgovorila bezvremenske stihove *Zapis o zemlji*, Mehmedalije Maka Dizdara – zemlji kojoj je spomenutom rezolucijom iz 1943. osigurana puna ravnopravnost svih naroda te ravnopravnost Republike Bosne i Hercegovine unutar jugoslavenske federacije.

„Rečeno je tada da je to zemlja narodâ Bosne i Hercegovine. Takvo zajedništvo uvijek se pokaže kao najbolji put ka napretku i razvitku. Naučili smo to kroz povijest koju dijelimo baš kao što smo i ono dobro i ono loše na ovim područjima uvijek dijelili“, rekla je.

Glavni imam Medžlisa Islamske zajednice Sisak, ALEM ef. CRNKIĆ, uputio je čestitke povodom Dana državnosti BiH te rekao: „Kao pripadnik treće generacije Bošnjaka, odrastao u ovom gradu, uvijek sam vjerovao i da je bogat čovjek onaj koji ima dvije domovine. Domovinu svoga porijekla, svojih korijena, svoga identiteta, to je naša draga Bosna i Hercegovina, a isto tako i domovinu u kojoj ispisujemo niti našeg svakodnevnog života. Domovina u koju smo donijeli naše vrijednosti, kulturu, običaje iz Bosne i Hercegovine, a to je Republika Hrvatska. Iako su mnogi među vama, među nama, fizički davno otišli iz Bosne i Hercegovine, ono u čemu ćemo se svi složiti da Bosna nikad nije otišla iz nas, ona teče našim krvotokom, živi u našim uspomenama, u našim vrijednostima, govoru, karakteru. Ona je žila kucavica našeg bića i tihi kompas koji nas podsjeća tko smo i odakle smo.“

Naglasio je kako u gradu Sisku i šire, već stoljeće i više, žive Bošnjaci koji su donijeli najbolje iz matične domovine, svoj trud, umijeća, marljivost, poštenje i odgovornost – gradili su ovaj grad i branili ga te mu danas doprinose na najljepši način, poručivši da nećemo zaboraviti 21 Bošnjaka koji su dali svoj život za nedavnog rata i ona su upisana u temelje ovog grada.

„Islamski kulturni centar u Sisku svakako je najbolji odraz i refleksija zahvalnosti prema svim tim ljudima koji su ovdje utkali svoje živote i danas mi ponosno prezentiramo naš sveukupan identitet“, zaključio je je efendija Crnkić.

„Na dijelu granice Hrvatske s Bosnom i Hercegovinom, koja ukupno ima 1111 kilometara, nalazi se i Sisačko-moslavačka županija, što nas povezuje, kao što dvije zemlje povezuju i niti državnosti“, rekao je IVICA VALENT, ravnatelj Kulturno-povijesnog centra županije, zahvaljujući na doprinosu Bošnjaka u razdoblju obnove ovoga kraja.

Pozdravljajući nazočne, DOMAGOJ ORLIĆ, gradonačelnik Grada Siska, govorio je o dobroj suradnji s bošnjačkim asocijacijama i udrugama i dodao: „Drage Bošnjakinje, dragi Bošnjaci, dragi prijatelji Bosne i Hercegovine, drage Siščanke i Siščani, uvaženi i cijenjeni gosti koji ste danas došli ovdje, sve vas srdačno pozdravljam u ime grada Siska, grada hrvatskih pobjeda. Kako je već rečeno, Sisak je grad različitosti, grad u kojem su isprepletene različite kulture i tradicije u bogato i živo tkivo zajednice. Kad mi govorimo o suživotu, o toleranciji, uvažavanju, to se podrazumijeva i nešto je što mi stvarno živimo, nije to samo riječ, već je praksa i život koji živimo već dugi niz godina. Posebno mi je stoga drago što upravo bošnjačka nacionalna zajednica na velik i bogat način doprinosi razvoju kulture, razvoju gospodarstva našega grada. Na ovakvim

i sličnim manifestacijama uvijek iskoristim priliku da zahvalim i napomenem kako su upravo Bošnjaci, kada je bilo najteže ratnih devedesetih, skupa sa ostalim Siščanima stali i branili ovaj grad, branili našu Republiku Hrvatsku. Upravo iz tog razloga bošnjačka nacionalna zajednica je neodvojivi dio identiteta našega grada i grad Sisak će i nadalje podržavati sve inicijative koje uključuju toleranciju, suživot, međusobno uvažavanje, različite kulture i tradicije koje obogaćuju naš grad, pa će tako biti i dalje."

U glazbeni program obilježavanja Dana državnosti Bosne i Hercegovine, prisutne je uveo FADIL IBRAHIMPAŠIĆ, izvedbom pjesme *Bosno moja lijepih planina* te kasnije pjesmom *Šehidski rastanak*.

Od prvog dana kad su se okupile, a bilo je to prije više od 16 godina, dame iz Ženskog pjevačkog zbora SEVDE osvajaju svojom pjesmom. Sevde u prijevodu *prijateljice*, pod stručnim vodstvom ŽELJKE BIRAČ, njeguju tradicionalnu pjesmu sevdalinku i u sklopu Bošnjačke nacionalne zajednice Grada Siska i Sisačko-moslavačke županije, čuvaju jedan od najviše prepoznatljivih obilježja bošnjačkog identiteta. Uz pratnju tamburaškog orkestra SEVDALIJE, večeras su izvele pjesme *Nigdje tako k'o u Bosni nema*, *Bosno moja* i *Zemljo moja*.

Pjevačka skupina kulturno-umjetničkog društva „Posavina" iz Budaševa, od 2015. godine naziva se KRALUŽ, što je inače raskošna ogrlica od nanizanih staklenih perlica, dio svečane ženske narodne nošnje. Ponosne su dobitnice srebrnih plaketa na međunarodnim smotrama zborova i pjevačkih skupina u Karlovcu, potom u Osijeku te u Slavonskom Brodu. Dvostruke su pobjednice Državne smotre malih vokalnih sastava 2018. i 2024. godine. Sa svojom voditeljicom TIHANOM ZUBEK za ovu svečanu prigodu pripremile su i izvele skladbe: *Ljubičice iz okolice Siska*,u obradi MARIJE DOKMAN, *Pokraj vode Drave*, autora DUBRAVKA IVANČANA i KRISTINE BENKO MARKOVICA te *Zaspo Janko*, ZLATKA POTOČNIKA.

„U Bosni mojoj sevdah se pjeva i rijeke brze i hladne teku. Visoke planine pokriva šuma, a zimi hladni snjegovi sijeku. Kroz gradove se širi miris behara, što svakom gostu dušu rastvara. U mojoj zemlji sloboda vlada, bratska se riječ s poštovanjem daje" - stihovima Azera Zekića, voditeljica je najavila goste ANSAMBL BOSANA, zbor i orkestar Bošnjačke nacionalne zajednice za Grad Zagreb i Zagrebačku županiju „koji donose dašak Bosne i Hercegovine" te pozvala „neka nas pjesma ponese, nemojte se ustručavati zapjevati s njima".

ANSAMBL BOSANA, zbor i orkestar, u završnici večeri, izveli su skladbe: *Zemlja Tvrtka i Kulina bana*, *Ne klepeći nanulama*; *S one strane Plive*; *A sad adio*, skladatelja i dirigenta VOJKANA BORISAVLJEVIĆA; *Crven fesić; Zlatne strune* HALIDA BEŠLIĆA; *Moj dilbere; I ovdje se kafa pije*, autorsku pjesmu ZLATANA MEHANOVIĆA, člana orkestra te *Zajdi, zajdi*, *Sjećaš li se hanuma*, *Đela Fato*, sve u izvedbi SAFIUDINA ALIMOSKOG, također člana orkestra.

Tekst i foto:
Denis Beganović

Poetsko-glazbeni susret EGLEN OD FAJDE

Recitalom "Jezik naš bosanski" autora Denisa Beganovića u naraciji Sedžide Beganović Isaković otvoren je, 29. studenoga 2025. u Crikvenici, tradicionalni poetsko-glazbeni susret, festival književnosti i glazbe EGLEN OD FAJDE koji je okupio nekoliko istaknutih književnika, pisaca i glazbenika iz šire regije.

Državna tajnica Ministarstva uprave pravosuđa i digitalne transformacije, FADILA BAHOVIĆ, pozdravila je sudionike „na ovoj večeri korisnih razgovora, razgovora sa svrhom i smislom", pridruživši se inicijativi i motivaciji roditelja da upisuju svoju djecu na bosanski jezik po modelu C, jer od skoro 1350 osnovnih i srednjih u Republici Hrvatskoj škola, bosanski jezik se trenutno uči samo u dvije srednje i sedam osnovnih škola. Na svima nama leži odgovornost da tu situaciju popravimo i ovakve večeri tome pridonose, rekla je državna tajnica.

Tople riječi, uz veliku podršku iz Bosne i Hercegovine, uputio je savjetnik gradonačelnika grada Cazina JUSUF BAJRAKTAREVIĆ, koji je poručio da svaki razgovor treba u sebi sadržavati dobročinstvo, međusobno potpomaganje, poticati na lijepo, na ono što je korisno - to danas treba čovječanstvu da se međusobno uvažavamo i poštujemo, da se čuvamo teških riječi jer one mogu svima nanijeti zlo.

Programu je nazočio je i predsjednik Nacionalne koordinacije Bošnjaka u Republici Hrvatskoj "Bošnjaci zajedno" i vanjski član Odbora za pravosuđe Hrvatskog sabora BERMIN MEŠKIĆ koji je informirao da je Nacionalna koordinacija Bošnjaka u RH ove godine kupila već tri kulturna centra za Bošnjakinje i Bošnjake u Vojniću, Sisku i Labinu, a za sljedeću je godinu već potpisan predugovor za kulturni centar u Zagrebu, dok su u planu i kulturni centri u Rijeci i u Puli.

U književnom djelu programa, publika je uživala u vrhunskim naracijama istaknutog književnika MUSTAFE ŠIRBIĆA iz Sarajeva. Prosvjeta radnica, nastavnica bosanskog jezika, HALIDA BRKIĆ iz Velike Kladuše predstavila je svoju knjigu "Trideset dukata" koja je *sehara*, uspomena na neka prošla vremena.

Iz grada s devet rijeka, Sanskog Mosta predstavila se MINELA ISLAMČEVIĆ, autorica romana "Strast duše", a od domaćih književnika predstavili su se DARKO VOJKOVIĆ, DAMIR MARAS i radijski voditelj na radiju Kaštel BORIS NOVAKOVIĆ.

U glazbenom djelu programa publika je uživala u vrhunskim izvedbama sevdalinki u aranžmanu Bošnjačke zajednice kulture gradsko društvo Bihać. Gosti iz Bihaća sudjelovali su s omladinskim narodnim orkestrom i tri solistice i jednim solistom.

Bila je ovo također prilika da se predstavi i folklorna sekcija „Riječki biseri" koja djeluje pri Bošnjačkoj nacionalnoj zajednici za Primorsko-goransku županiju, a sve članice sekcije su iz Crikvenice.

Na kraju programa, performansom Hedija, organizator programa DENIS BEGANOVIĆ i NEILA stavili su svojevrstan pečat na ovogodišnje izdanje Eglena od fajde.

Tekst i foto:
Martina Rojnić

Kulturna manifestacija „Sevdahom kroz Hrvatsku“ u Zadru

U organizaciji Bošnjačke nacionalne zajednice Zadarske županije i zbora „Šeher“, 22. studenoga 2025. godine, u dvorani Kneževe palače u Zadru, održana je kulturna manifestacija „Sevdahom kroz Hrvatsku“, u sklopu zajedničkog programa Bošnjačke nacionalne zajednice Hrvatske, koji je prije toga održan u županijskim sjedištima BNZH u Puli, Rijeci, Zagrebu, Sisku.

Prisutne je, u ime Zadarske županije, pozdravila MILENA IKIĆ, dok su manifestaciji nazočili i predsjednik Nacionalne zajednice Bošnjaka Istre SENAD PRŠIĆ i potpredsjednica Bošnjačke nacionalne zajednice Hrvatske MIRELA ČAUŠEVIĆ. Prigodnim riječima, prisutne je pozdravio i predsjednik Bošnjačke nacionalne zajednice Zadarske županije, ŠERO VELIĆ.

Nastupili su: Gradski ženski hor „Bužim“ (BiH); Vokalno-instrumentalni ansambl „Grad-art“ iz Gradačca (BiH); Ženski pjevački zbor „Istarske gondže“ iz Pule, pod vodstvom prof. Đenane Đulepa Levak, uz harmonikašku pratnju Ishara Krupića te mješoviti hor „Šeher“ iz Zadra.

Svaki nastup bio je svojevrsno putovanje kroz bogatu tradiciju sevdalinke, a izvođači su publici prenijeli njezinu toplinu, emociju i autentičan duh.

Voditeljica programa, AMRA SMAJLOVIĆ, koja je ujedno i članica zbora „Šeher“, u uvodnom dijelu istaknula je važnost očuvanja sevdalinke kao nematerijalnog kulturnog blaga koje povezuje generacije i narode.

Vrhunac večeri dogodio se u završnom dijelu kada su se svi zborovi ujedinili na pozornici i otpjevali pjesmu „Romanija“ u sjećanje na velikog Halida Bešlića.

Uz to, podijeljene su zahvalnice za sudjelovanje, a izvođači su razmijenili prigodne poklone kao znak zajedništva i prijateljstva. Nakon programa, uslijedilo je srdačno druženje sudionika uz večeru, glazbu i ples.

Završna manifestacija programa „Sevdahom kroz Hrvatsku“ održana u Vojniću

Bošnjačka nacionalna zajednica Hrvatske i Vijeće bošnjačke nacionalne manjine za Karlovačku županiju te Bošnjačka nacionalna zajednica za Karlovačku županiju organizirali su, 7. prosinca 2025. godine, manifestaciju „Sevdahom kroz Hrvatsku“, održanu u Domu kulture u “Petar Svačić” u Vojniću.

Manifestacija je, kao i ranije održane pod tim nazivom u Puli, Rijeci, Zagrebu, Sisku i Zadru, ostvarena uz financijsku potporu iz Državnog proračuna Republike Hrvatske putem Savjeta za nacionalne manjine te je završnim koncertom u Vojniću zaokružen ovogodišnji program u organizaciji bošnjačke zajednice i njezinih članica diljem Hrvatske.

Manifestacijom „Sevdahom kroz Hrvatsku“ Bošnjačka nacionalna zajednica nastoji doprinijeti unaprjeđenju tolerancije i povjerenja, s ciljem razvoja i promicanja kulturno-umjetničkog amaterizma, međunarodne i međugradske suradnje i mobilnosti te mjera za unapređenje kulturnih i umjetničkih djelatnosti, njihovih programa kao i poticanja umjetničkog stvaralaštva.

U programu su sudjelovali: Mješoviti pjevački zbor **Šeher** iz Zadra; Mješoviti pjevački zbor Bošnjačke nacionalne zajednice Primorsko-goranske županije, **Sevdalije** iz Rijeke; Ženski pjevački zbor **Sevde** i prateći orkestar **Sevdalije** iz Siska; samostalni umjetnici **Sonja Kušec Bećirević** i **Abdulah Alija Bećirević**; Ansambl **Bosana**, zbor, orkestar i solisti iz Zagreba; Kulturno-umjetničko društvo **Tono Hrovat** iz Velike Kladuše, Bosna i Hercegovina.

Svečanom koncertu, uz broju publiku, prisustvovali su: načelnik Općine Vojnić, NEBOJŠA ANDRIĆ; predsjednik Bošnjačke nacionalne zajednice Hrvatske, ADIS KERANOVIĆ; predsjednik Vijeća bošnjačke nacionalne manjine za Karlovačku županiju, AZIM DURMIĆ; predsjednik Vijeća bošnjačke nacionalne manjine za

Zagrebačku županiju, SALIH HUREMOVIĆ. Prisustvovali su i predstavnici i predsjednici županijskih organizacija Bošnjačke nacionalne zajednice iz Siska, Rijeke, Zadra i Karlovca: IZET KERANOVIĆ, NEDŽAD SMAILBEGOVIĆ, ŠERO VELIĆ, HUSEIN LJUBIJANKIĆ. Posebno su pozdravljeni gosti iz Bosne i Hercegovine, članovi KUD-a "Tono Hrovat" iz Velike Kladuše, kao i predstavnici Srpskog nacionalnog vijeća u Hrvatskoj.

Uvodni je pozdrav sudionicima uputio Adis Keranović, predsjednik BNZH, rekavši kako sevdah putuje Hrvatskom te „ večerašnjim koncertom u Vojniću završavamo program Bošnjačke nacionalne zajednice, koja pokriva veliki broj županijskih organizacija, pa je tako tijekom ove godine sevdah putovao Pulom, Rijekom, Zadrom, Siskom, Zagrebom". Zahvalio je suorganizatorima Azimu Durmiću i Huseinu Ljubijankiću na pruženoj ruci suradnje te domaćinu Nebojši Andriću, načelniku Općine Vojnić, podsjetivši pritom kako obilježavamo i prvu godišnjicu uvrštenja sevdalinke u UNESCO popis nematerijalne kulturne baštine. Naime, UNESCO je, 4. prosinca 2024. na sjednici Međuvladinog odbora za nematerijalnu kulturnu baštinu u Anuncionu, Paragvaj, uvrstio tradicionalnu bosanskohercegovačku pjesmu sevdalinku na Reprezentativnu listu nematerijalne kulturne baštine čovječanstva.

U ime vijeća bošnjačke nacionalne manjine za općine Cetingrad, Vojnić, grad Karlovac, pozdravio je predsjednik Vijeća bošnjačke nacionalne manjine za Karlovačku županiju, Azim Durmić, naglasivši da je ovako brojna publika „došla potvrditi ono što mi u općini Vojnić već dugo godina živimo, život ljudi na ovim prostorima bez obzira na njihovu rasnu, vjersku, nacionalnu, političku ili bilo koju drugu pripadnost".

„S obzirom da smo suorganizatori ove prelijepe manifestacije, zahvaljujem svim sudionicima večeras od Zadra, Rijeka, Siska, Zagreba i naravno naših susjeda iz Velike Kladuše. S obzirom da ulazimo u vrijeme blagdana, koristim priliku da svima, koji ćete slaviti katolički Božić, potom

Novu godinu te pravoslavni Božić, čestitam nadolazeće blagdane uz molbu svevišnjem Bogu da vam podari svako dobro, da te blagdane provedete u krugu svojih najmilijih. Ne zaboravimo i one koji će vjerojatno ove blagdane dočekati bez toplog doma, bez široke trpeze, podijelite dobro i sjetite se njih. Nemojmo zaboraviti da nas vjera uči da je naše samo ono što podijelimo za vrijeme svog života“, rekao je Durmić, pozdravivši na ovoj večeri prisutne, glavnog imama Islamske zajednice, Karlovac, Almira ef. Šabića i predsjednik Medžlisa IZ Karlovac, Semira Čovića.

Načelnik Općine Vojnić, Nebojša Andrić, ponosan je da je općina Vojnić prva u Hrvatskoj na čijoj se zgradi vijori i zastava bošnjačke nacionalne manjine, što jest primjer zajedničkog života ovdje.

„Uvijek sam sam se trudio da budu zastupljeni svi pripadnici naroda, svih manjina, pa smo tako vodili računa i da predsjednik općinskog vijeća bude iz bošnjačke nacionalne manjine, iako to zakon nije propisivao kao nužno“, rekao je Andrić, dodavši kako ono što rade u općini jesu zbilja komunalni poslovi, od vode, struje, cesta, vrtića, škole, zdravstva i svega ostalog kao uvjet da ljudi ostanu ovdje i imaju kvalitetan život.

Mješoviti hor „Šeher“ iz Zadra osnovan 2015. godine i od tada je nastupao širom Republike Hrvatske kao i van granica, u susjednoj Bosni i Hercegovini. Ima dvadesetak stalnih članova, a na ovoj su večeri izveli pjesme *Višegrade grade*, *Crven fesić* i *Ne mori me živa bila*.

Mješoviti pjevački zbor BNZ za PGŽ „Sevdalije“ Rijeka, u svojem sastavu ima folklornu skupinu “Riječki biseri”, Rijeka te dječji hor “Jadranski dragulji”, Crikvenica. Nastupali su u Austriji, Bosni i Hercegovini te u mnogim sredinama u Republici Hrvatskoj. Bili su domaćini 18. smotre folklora i kulturnog stvaralaštva Bošnjaka u Republici Hrvatskoj održane u Rijeci. Po stručnim vodstvom prof. Maje Bolić izveli su pjesme *Šećer Mujo*, *Moj golube* i *Ne klepeći nanulama*.

Ženski pjevački zbor „Sevde“, uz pratnju tamburaškog orkestra **„Sevdalije“**, od 2009. godine djeluje pri Bošnjačkoj nacionalnoj zajednici za Grad Sisak i Sisačko-moslavačku županiju. Zbor je od osnivanja nastupao u Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini. Voditeljica zbora je Izeta Novoselović, a stručna voditeljica Željka Birač. Zbor i orkestar nastupili su izvedbama pjesama: *Sejdefu majka buđaše*, *Ah, moj Aljo* i *Bosno moja*.

Samostalni umjetnici, bračni par **Sonja Kušec Bećirević** i **Abdulah Bećirević Alija**, sve više se posvećuje pisanju poezije i kratkih priča te zajedničkim nastupima u kojima Alija pjeva sevdalinke uz Sonjinu pratnju na flauti. Sonja Kušec Bećirević objavila je dvije zbirke proze i poezije pod nazivima „Osmi presjek“ i „Pjevam i pričam“. Abdulah Bećirević Alija do sada je objavio zbirku pjesama „Po sevdahu pomalo mirišem“ i autobiografski roman „Boli“. Na ovoj manifestaciji, u vlastitom aranžmanu, izveli su pjesme *Jutros prođoh kroz čaršiju* i *Emina*.

Ansambl Bosana redovno sudjeluje na različitim manifestacijama, smotrama, susretima i drugim kulturnim događanjima, obilježavajući značajne datume i uveličavajući razne svečanosti. Jedan je od rijetkih predstavnika bosansko-hercegovačke tradicijske pjesme, poseban po izvedbi kvalitetnih višeglasnih aranžmana pjesama te jednako kvalitetnim aranžmanima instrumentalne pratnje. Ansambl je osnovan 2002. godine i štiti, promiče i razvija kulturu i tradiciju Bošnjaka s posebnim naglaskom na promociju sevdaha. Proteklih godina održali su više od 160 nastupa u Zagrebu na manifestacijama za Bošnjake i manifestacijama priređenima za nacionalne manjine te javnim nastupima za građane Zagreba; više od 60 gostovanja u Hrvatskoj, više od 30 u Bosni i Hercegovini te niz gostovanja u inozemstvu (Turska, Luksemburg, Slovenija, Srbija...). Ansambl Bosana stručno vodi dirigent prof. Ivan Buljan, uz voditelja orkestra Edina Džaferagića. Na ovom su koncertu nastupili izvedbama pjesama: *Zemlja Tvrtka i Kulina bana*,

KUD TORO HRVAT
Velika Kladuša
BiH

Zlatne strune te povezanim fragmentima sevdalinki *Snijeg pade na behar na voće*, *Hercegovka iz Mostara*, *Moj dilbere*, *Bosno moja*. Nastup Ansambla zaokružili su solisti, Safiudin Alimoski Safi koji je izveo pjesme *Zajdi, zajdi* i *Romanija* te Zlatan Mehanović Zlaja autorskom pjesmom *I ovdje se kafa pije*.

KUD „Tono Hrovat“ Velika Kladuša, osnovan je 1952. i danas djeluje pri Javnoj ustanovi Centar za kulturu i obrazovanje „Zuhdija Žalić“. Folklorni ansambl KUD-a sudjelovao je na smotrama, festivalima i drugim kulturnim manifestacijama u BiH i izvan domovine. Izdvajaju predstavljanje u SAD, Malti, Grčkoj, Albaniji, Bugarskoj, Makedoniji, Austriji, Crnoj Gori, Hrvatskoj. U društvu djeluje stariji i mlađi folklorni ansambl te muzička grupa. Predsjednica društva je Emira Nizandžić, a na ovoj su večeri izveli pjesmu *Lijepa hanuma* te koreografiju *Sarajevske muslimanske igre*. (https://www.youtube.com/watch?v=7b530bHBEC4&t=1s)

Prijem povodom Dana državnosti Republike Bosne I Hercegovine

Povodom Dana državnosti Republike Bosne I Hercegovine, u zagrebačkom hotelu Antunović, 24. 11. 2025. održan je prijem koji je organizirala Ambasada BiH u Zagrebu i NJ. E. ELMA KOVAČEVIĆ BAJTAL

Svečanost je počela intoniranjem himni Hrvatske i Bosne i Hercegovine, a u glazbenom dijelu programa nastupio je zbor i orkestar zagrebačkog Ansambla Bosana.

Uz ambasadoricu Kovačević Bajtal, uzvanicima su se obratili ministar vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske, GORDAN GRLIĆ RADMAN te video porukom te video porukom član Predsjedništva BiH dr. DENIS BEĆIROVIĆ.

Prijemu su prisustvovali: bivši predsjednik Republike Hrvatske, STJEPAN MESIĆ, bivša predsjednica Vlade RH, JADRANKA KOSOR, izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora i saborski zastupnik ARMIN HODŽIĆ, državna tajnica u Ministarstvu pravosuđa, uprave i digitalne transformacije FADILA BAHOVIĆ, državna tajnika u Ministarstvu unutarnjih poslova NEVENKA LASTRIĆ-ĐURIĆ te brojni predstavnici diplomatskog kora, Vlade Republike Hrvatske, gradonačelnici, župani i osobe iz akademske, znanstvene i kulturne zajednice porijeklom iz Bosne i Hercegovine.

„Obilježavanje 25. novembra, Dana državnosti Bosne i Hercegovine podsjeća nas na vrijednosti jedinstva različitosti, ravnopravnosti i slobode. Jednostavno rečeno: slavimo Bosnu i Hercegovinu kao dom svih nas, a njena snaga leži u raznolikosti i međusobnom poštovanju. S Republikom Hrvatskom povezuje nas mnogo više od geografije i granica - povezuju nas zajednički trenuci, kultura,

sport i brojne ljudske priče. Zajedničko nasljeđe vidljivo je i u spomenicima, poput srednjovjekovnih stećaka, koji svjedoče o bogatoj kulturi i tradiciji naših prostora, te starih gradova i mostova koji stoljećima povezuju obale, ljude i kulture. Naši prostori dišu zajedničkim ritmom. Sevdalinka i klapska pjesma dijele istu emociju, toplu, ljudsku i iskrenu. Među mnogim zajedničkim pričama, posebno je lijepa ona filmska. Naši zajednički pisci jednako nam pripadaju, kao i uspjesi u sportu, mostovi koji nas spajaju. Tu su naši akademici, ljekari, znanstvenici, brojni muzičari, glumci i stvaratelji koji dijele naše zajedničko kulturno nebo. Osim svega toga, dijelimo i zajedničku svjetsku bol, bol Vukovara i Srebrenice. Bol užasnog zločina, političke oholosti i neshvatljive patologije. Otuda, ljudski je nemjerljiva važnost izdavanja hrvatske poštanske marke povodom 30. godišnjice genocida u Srebrenici. Bili smo i ostat ćemo prijatelji i partneri svih onih koji grade i poštuju naše domove i domovine. Uzajamna povezanost i oslonjenost jednih na druge vidljiva je i na putu podrške BiH ka njenim euro-atlantskim integracijama. U nadi da će tih boli i nepravdi biti što manje, nazdravimo jedni drugima“, rekla je Elma Kovačević Bajtaj, ambasadorica BiH u Republici Hrvatskoj.

Manifestacija "Kulturno stvaralaštvo nacionalnih manjina" nakon 17 godina u Lisinskom

Manifestacija "Kulturno stvaralaštvo nacionalnih manjina u RH", održana je 30. studenoga 2025. u prepunoj koncertnoj dvorani Vatroslav Lisinski, na kojoj su se najširoj publici predstavile udruge nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, čije programe sufinancira Savjet za nacionalne manjine.

Manifestacija je posljednji put održana 2008. godine, a Savjet za nacionalne manjine ju je obnovio te je za zemlju partnera događanja odabrao Ukrajinu kako bi iskazao solidarnost "s patnjama kroz koje ova zemlja prolazi".

Na ovogodišnjoj manifestaciji nastupilo je 16 skupina kulturnog amaterizma nacionalnih manjina iz Republike Hrvatske: Albansko kulturno društvo u Hrvatskoj „Shkëndija", Bošnjačko kulturno-umjetničko društvo „Sevdah" Zagreb, Društvo perojskih Crnogoraca "Peroj 1657", Češka beseda Daruvar, Udruga za njegovanje običaja Mađara "Korogy" iz Korođa, Makedonsko kulturno društvo „Braća Miladinovci" Osijek, Udruga Nijemaca i Austrijanaca „Sirač", Poljska kulturna udruga "Mikolaj Kopernik", Romski resursni centar „Darda", Savez Rusina Republike Hrvatske, Matica Slovačka - Matica slovenska „Kukučin-Kuntarić" Jakšić, Slovenski dom - Kulturno prosvjetno društvo „Bazovica", Srpsko kulturno društvo „Prosvjeta", Unione Italiana - Comunita' degli Italiani Dignano, Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske i Židovska vjerska zajednica "Bet Israel" u Hrvatskoj. Zemlju partnera - Ukrajinu, predstavio je Zasluženi akademski prikarpatski ansambl pjesme i plesa Ukrajine „Verkhovyna".

Manifestaciji je nazočio predsjednik Vlade RH ANDREJ PLENKOVIĆ kao i potpredsjednik Vlade DAVOR BOŽINOVIĆ, ministrica kulture i medija NINA OBULJEN KORŽINEK, ministar znanosti, obrazovanja i mladih RADOVAN FUCHS, izaslanica predsjednika Hrvatskog sabora zastupnica VESNA BEDEKOVIĆ te TARAS KUCHMA gradonačelnik Drohobyča, ukrajinskog grada iz kojeg je nastupio nacionalni ansambl Ukrajine zajedno s hrvatskim nacionalnim ansamblom LADO-om.

Među uzvanicima na ovoj su večeri bili i brojni veleposlanici akreditirani u Zagrebu, predstavnici Katoličke crkve, Srpske pravoslavne crkve te židovske zajednice, kao i brojni visoki državni i lokalni dužnosnici, bivši predsjednik Savjeta za nacionalne manjine ALEKSANDAR TOLNAUER, članovi Savjeta za nacionalne manjine te više od tisuću predstavnika udruga nacionalnih manjina, vijeća i predstavnika nacionalnih manjina iz svih dijelova Hrvatske.

Predsjednik Savjeta za nacionalne manjine TIBOR VARGA zahvalio je Vladi Republike Hrvatske na stalnoj financijskoj i političkoj potpori radu i aktivnostima Savjeta te izrazio nadu u nastavak ovako velike potpore i međusobnog razumijevanja. Istaknuo je kako ljubav prema domovini u miru i sudjelovanje u obrani Republike Hrvatske tijekom Domovinskog rata trajno povezuju pripadnike nacionalnih manjina s većinskim narodom.

"Mi smo prije devet godina krenuli u snažnu i sjajnu priču pune uključenosti nacionalnih manjina u politički život Hrvatske putem predstavnika u Hrvatskom saboru. Krenuli smo i u snažan rad na provedbi Operativnog plana za nacionalne manjine", rekao je Andrej Plenković na početku programa čiji je pokrovitelj hrvatska Vlada.

Posebno je zahvalio Savjetu za nacionalne manjine na ponovnoj organizaciji ove manifestacije. Naglasio je da je Hrvatska jedna od rijetkih zemalja koja ima fiksna mjesta u posebnoj izbornoj jedinici za izbor predstavnika nacionalnih manjina u Hrvatski sabor i koja je tu vrstu uključenosti digla na zavidnu razinu.

"To je politička volja svih nas zajedno - i parlamentarne većine, ne samo Vlade. I snažna politička poruka svim zemljama gdje žive Hrvati, da tu vrstu poštovanja - kako mi djelima pokazujemo ovdje u Hrvatskoj - želimo i za pripadnike hrvatske nacionalne manjine i Hrvate izvan Hrvatske", poručio je Plenković.

Veleposlanik Ukrajine u Hrvatskoj, RH VASILIJ KIRILIČ izrazio je zahvalnost na gesti da njegova zemlja bude zemlja partner.

"Materinji jezik je duša naroda i večeras ćemo imati priliku osjetiti dušu svakog naroda koji živi u RH, kojem je Hrvatska domovina, naglasio je te zahvalio hrvatskom premijeru na "snažnoj podršci" Ukrajincima ovdje i u Ukrajini, kao i svim nacionalnim manjinama.

Predsjednik Savjeta za nacionalne manjine, Tibor Varga premijeru Plenkoviću je uručio i zlatnu plaketu kao znak zahvalnosti što već tri mandata "svesrdno i kontinuirano pomaže u ostvarivanju svih prava nacionalnih manjina".

Tekst i foto:
Sead Berberović

Međunarodna konferencija u Tuzli „Ustavno-pravni razvoj BiH – 30 godina od Daytonskog mirovnog sporazuma

U organizaciji Pravnog fakulteta Univerziteta u Tuzli, Centra za multidisciplinarna istraživanja i Naučnog društva pravnika Tuzla, uz visoko pokroviteljstvo Predsjedavajućeg Predsjedništva Bosne i Hercegovine Željka Komšića u Tuzli je, povodom Dana državnosti Bosne i Hercegovine, 25. i 26. novembra/studenoga 2025. godine, održana Međunarodna naučna konferencija pod nazivom: Ustavno-pravni razvoj Bosne i Hercegovine.

Konferenciji su prisustvovali ugledni pravni znanstvenici, političari koji su sudjelovali u mirovnim pregovorima u Daytonu, dekani, profesori i studenti pravnih fakulteta u Bosni i Hercegovini. Na svečanom otvaranju sudionicima konferencije obratili su se: dekan Pravnog fakulteta Univerziteta u Tuzli, prof. dr. sc. VEDAD GURDA, predsjednik Organizacionog odbora, prof. dr. sc. EDIN MUTAPČIĆ, gradonačelnik Grada Tuzle, dr. sc. ZIJAD LUGAVIĆ, ministar obrazovanja i nauke u Vladi Tuzlanskog kantona, dr. sc. AHMED OMEROVIĆ, predsjednik Skupštine Tuzlanskog kantona, ŽARKO VUJOVIĆ i rektor Univerziteta u Tuzli, prof. dr. sc. AMIR KARIĆ koji je otvorio konferenciju.

Nakon otvaranja konferencije, prvo izlaganje održao je prof. emer. dr. sc. KASIM TRNKA, ustavno pravni stručnjak i profesor državnog i međunarodnog javnog prava koji je bio član mirovne delegacije BiH u pregovorima koji su doveli do Daytonskog mirovnog sporazuma. Profesor Trnka iznio je svoje opservacije o Aneksu 4 Daytonskog mirovnog sporazuma – Ustavu Daytonske BiH.

Poslije prof. Trnke govorio je MIRO LAZOVIĆ, predsjednik Skupštine Republike Bosne i Hercegovine 1992-1996. Miro Lazović bio je aktivni član delegacije BiH u procesima od Ženeve 1992. do postizanja Daytonskog sporazuma 1995. godine i jedan od najvažnijih političkih aktera koji su doprinijeli očuvanju državnosti BiH u najtežem periodu njene suvremene historije. Iz njegovog izlaganja posebno je zanimljivo istaknuti kako je pri kraju mukotrpnih pregovora, vođenih pod velikim pritiscima posebno na BiH delegaciju, BiH delegacija upozorila vodećeg pregovarača Richarda Holbrookea da će kompromisno ustavno rješenje koje se predlaže, prilagođeno svim pregovaračkim stranama, stvoriti nefunkcionalnu državu. Odgovor je bio: „Morat ćete to rješenje istrpiti desetak godina“. I zaista, nakon 10 godina, pod vodstvom američke administracije pripremljen je tzv. Aprilski paket ustavnih promjena koji je predstavljao značajan iskorak prema jačanju centralnih organa države Bosne i Hercegovine i smanjenju nadležnosti entiteta i kantona. Nažalost, Aprilski paket u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine nije usvojen (zahvaljujući i glasovima probosanskih parlamentaraca iz Stranke za BiH, Bosanske stranke, te po jednim članom SDA i SDP koji su napustili matičnu stranku – op. autora). Nakon toga, zaustavljen je svaki interes i pomoć za Bosnu i Hercegovinu narednih SAD administracija, obnovljen tek iz geopolitičkih razloga ratom u Ukrajini.

Dugogodišnji političar i lider Lige socijaldemokrata Vojvodine, NENAD ČANAK, jedan od prepoznatljivih antiratnih aktivista u Srbiji i počasni građanin Tuzle, imao je impresivno izlaganje često prekidano aplauzima. Govorio je, kao i uvijek, vrlo direktno i otvoreno, apostrofirajući da svi problemi koje trpi i današnja Daytonska Bosna i Hercegovina imaju uzrok u nemogućem ustavnom rješenju do kojeg se došlo kako bi se agresori privoljeli na zaustavljanje rata u BiH. Naglasio je da je Daytonski mirovni sporazum zapravo donio primirje a ne mir, jer nisu poražene agresorske snage, a međunarodna zajednica očekuje da se europska BiH gradi s političkim garniturama koje u miru pokušavaju provoditi ratne ciljeve kojih se nikada nisu odrekli.

Član Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine i prvi Predsjednik Federacije BiH EJUP GANIĆ, jedan od ključnih stratega u političkim i vojnim pitanjima tokom rata, obratio se sudionicima konferencije kratkim video prilogom. Govorio je kao sudionik arbitraže za Brčko koja je rezultirala osnivanjem nove entitetske jedinice u Bosni i Hercegovini – Distrikta Brčko 2000. godine. Rekao je da su međunarodni članovi arbitražne komisije bili svjesni svih nedostataka Daytonskog ustava, te da su zbog toga bili opredijeljeni da u Distriktu Brčko nužno treba formirati multietničku vladu, što se kasnije pokazalo ključnom odlukom u pravcu smirivanja tenzija oko Brčkog i funkcioniranja Distrikta.

Svoja izlaganja imali su SELIM BEŠLAGIĆ, dugogodišnji gradonačelnik Tuzle i jedan od važnih političkih lidera u Bosni i Hercegovini, poznat po dosljednoj obrani multietničnosti i građanskog modela upravljanja tokom rata, te izv. prof. dr. sc. IZET HADŽIĆ, prvi guverner Tuzlansko-podrinjskog kantona koji je iznio sjećanja na uvjete u BiH koji su prethodili potpisivanju Washingtonskog mirovnog sporazuma i osnivanja Tuzlansko-podrinjskog kantona kao prvog kantona u Federaciji BiH.

Prof. dr. sc. ZLATAN BEGIĆ, profesor na Pravnom fakultetu Univerziteta u Tuzli, specijaliziran za državno i međunarodno javno pravo i zastupnik u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH, govorio je o demokratskim kapacitetima i ograničenjima Daytonskog ustava. Daytonski ustav je tzv. anglo-saksonski model ustava, model kratkog ustava napisan na 12 stranica i u kojem su normirani samo principi. Kao ustavno-pravni stručnjak objasnio je da se takav ustav s vremenom u procesu razvija kroz donošenje zakonskih pa i podzakonskih akata kojima se dodatno normira ustavno uređenje. Naglasio je da pozivanje nekih BiH političara na primjenu izvornog Daytonskog ustava stoga nije argumentirano. Kao primjer naveo je da je Izborni zakon BiH rezultat političkog dogovora stranaka na vlasti isto kao i uvedena praksa da se suci Ustavnog suda biraju po nacionalnom ključu. Drugim riječima, naglasio je: „nije sve do Daytona – i do nas je“.

Tokom dvodnevnog programa predstavljeni su radovi i uvodna izlaganja koja su se bavila historijskim kontekstom Daytonskog sporazuma, njegovim implikacijama na državno uređenje, funkcioniranje zakonodavne i izvršne vlasti, te položaj lokalne samouprave. Poseban naglasak stavljen je na razumijevanje kontinuiteta i promjena ustavnog sistema, uloge međunarodne zajednice u implementaciji mira, kao i suočavanja sa složenim izazovima poput državne imovine, zaštite ljudskih prava, političkog federalizma i demokratskih reformi. U okviru programa predstavljeni su i radovi koji donose usporedbe s drugim složenim državama, analize praksi međunarodnih sudova, razmatranja o teorijskim osnovama upravnih i pravnih doktrina, kao i studije o suverenitetu, konstitutivnosti i političkim procesima na Zapadnom Balkanu.

Cilj konferencije bio je da doprinese dubljem razumijevanju izazova izgradnje stabilnog demokratskog poretka te da ponudi preporuke za unapređenje institucionalnih i političkih procesa u Bosni i Hercegovini.

Rad konferencije svojim je prisustvom uveličao predsjedavajući Predsjedništva Bosne i Hercegovine, ŽELJKO KOMŠIĆ. Tokom njegovog boravka upriličeno je i predstavljanje univerzitetskog udžbenika „Ustavno pravo“, čiji su autori prof. emer. dr. sc. Kasim Trnka i prof. dr. sc. Zlatan Begić.

KIC Ambasade BiH i BNZ Zagreba: Nikola Šolić, UNA – VODA, izložba fotografija

Kulturno-informativni centar Ambasade BiH u Zagrebu i Bošnjačka nacionalna zajednica za Grad Zagreb i Zagrebačku županiju, 12. prosinca 2025. otvorili su izložbu fotografija autora NIKOLE ŠOLIĆA pod nazivom UNA VODA. Izložbu čini dvadeset fotografija, prizora rijeke Une koju prati i polusatni video u kojemu su oživljene mijene rijeke kroz dan i zbivanja uz nju. Posjetiteljima je podijeljen i lanjski broj časopisa „Bošnjački glas“ s tekstom HRVOJA JURIĆA posvećenom rijeci, a povodom tadašnjih radova na izgradnji mini hidrocentrale nedaleko od samog vrela Une, hidrološkog spomenika prirode, rijeke zaštićene u okviru europske ekološke mreže Natura 2000. Otvarajući izložbu, BOSILJKO DOMAZET, uz voditelja Kulturno-informativnog centra ministra savjetnika u Ambasadi BiH DRAŽENA GAGULIĆA, najavio je buduće putovanje ove izložbe u proširenom sadržaju diljem mjesta i gradova Hrvatske i Bosne i Hercegovine uz koje protječe rijeka Una. U glazbenom dijelu otvaranje izložbe, uzvanike i goste počastio je „Ansambl Bosana“ izvedbom nekoliko sevdalinki.

Fotoreporter i novinar, NIKOLA ŠOLIĆ (http://nikolasolic.com/) rođen u Hrvatskoj Kostajnici, gdje je završio osnovnu školu i gimnaziju. Na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu studirao je politologiju i novinarstvo. Objavljivao fotografije i tekstove u zagrebačkom Studentskom listu, a po osnivanju Omladinskog radija 101, kao radio reporter Aktualno političke redakcije priprema i uređuje dnevne vijesti, urednik je prve sportske redakcije te urednik pojedinih aktualnih emisija. U Večernjem listu bio je novinar, urednik rubrike i foto reporter te u magazinu „Start“, kao novinar fotoreporter, prati političke i ostale događaje na području tadašnje Jugoslavije i Balkana, potom u tjedniku „Globus“.

U novinskoj agenciji REUTERS (Thomson Reuters), sa sjedištem u Zagrebu, kao fotograf reporter pokriva relevantna događanja na području Hrvatske i novonastalih država te niza europskih, bliskoistočnih, azijskih i afričkih država. Tijekom rada u novinskoj agenciji REUTERS, fotografije, osim što su objavljivane na naslovnicama najvećih svjetskih novina i magazina, osvajale su u pojedinim kategorijama naslov ‘fotografija godine‘. Kao free lance fotograf snima međunarodne sportske događaje za potrebe agencije „Associated Press“ (AP), obavlja fotografska i video snimanja za potrebe raznih kompanija te kao gost predavač govori o news fotografiji na Fakultetu političkih znanosti (FPZ) i Akademiji dramskih umjetnosti (ADU).

Osobnu promociju i prodaju svojih foto/video projekata ostvaruje putem portala i društvenih mreža na Internetu. Svojim je radovima sudjelovao na više samostalnih i grupnih fotografskih izložbi u Hrvatskoj i svijetu. (https://www.youtube.com/watch?v=CCxJry3Ddh8)

Kada se film susretne s tradicijom

Nacionalna zajednica Bošnjaka Istre obogatila projekciju filma Amanet 2 – Testament u kinu Valli

U petak, 12. prosinca 2025. u kinu Valli, održana je projekcija filma **„Amanet 2 – Testament“**, koji s posebnom nježnošću, ali i dozom toplog humora, govori o obitelji, pripadanju i amanetu koji se prenosi kroz generacije, nerijetko stvarajući probleme u međususjedskim i obiteljskim odnosima.

Režiju filma potpisuje **Mirza Begović**, nastao je u **bosanskohercegovačkoj produkciji**, a predstavlja nastavak priče koja je već prvim dijelom snažno dotaknula publiku diljem regije i dijaspore.

Kroz spoj humorističkih **trenutaka i tihe sjete**, film vješto balansira između smijeha i emocije, ostavljajući snažan dojam na gledatelje.

Ova filmska večer nadrasla je samu projekciju zahvaljujući **Nacionalnoj zajednici Bošnjaka Istre**, koja je događaj obogatila kulturnim sadržajem i pretvorila ga u susret filma, glazbe i zajedništva. Uvod u projekciju obilježile su svojim nastupom **Istarske gondže**, ženski zbor NZBI, koje su u pratnji **Ishara Krupića** izvele sevdalinke *„Kraj pendžera Jusuf stari“* i *„Zapjevala sojka ptica“*. Tihi stihovi i poznate melodije ispunili su kino posebnom toplinom, nenametljivo uvodeći publiku u emotivni svijet filma.

Nakon projekcije, druženje je nastavljeno u foajeu kina, uz mirise i okuse bosanske tradicionalne kuhinje. Posjetitelji su imali priliku kušati **pitu krompirušu, sirnicu, baklavu i hurmašice,** koje su s mnogo pažnje i srca pripremile članice NZBI **Jasna Fajković Malagić i Ramiza Vugdalić,** dodatno naglasivši osjećaj doma i bliskosti koji je obilježio cijelu večer.

Tekst i foto:
Denis Beganović

Književni karavan s "Halimom" u Zagrebu i Ljubljani

Pod visokim pokroviteljstvom Federalnog Ministarstva izbjeglica i raseljenih lica BiH, u okviru projekta Književni karavan "Promocija suvremene književnosti Bosanske Krajine", 5. prosinca 2025. u Zagrebu i Ljubljani održana je promocija romana "HALIMA" autorice Diliste Međedović iz Bihaća, inače rođene Dubičanke.

Prema riječima nosioca projekta mr. **Jasmina Spahića** direktora Regionalnog odbora Merhamet Banja Luka osnovni smisao kulture sastoji se u tome da olakša održanje, produženje i napredak ljudskog društva i zbog toga Bošnjaci treba da njeguju i baštine svoju kulturu, svoje običaje jer je ona bitna sastavnica, bitan element bošnjačkog identiteta i tradicije.

„Kultura ima svoje dodatno značenje u opstanku Bošnjaka kao pripadnika i islamskog civilizacijskog kruga. U Evropi je teško opstati bez jake kulturne rezistencije pogotovo kao nekršćanski element. Toga su bili svjesni neprijatelji Bošnjaka - muslimana jer su im nametane tuđe kulturne vrijednosti i sadržaji, kao što su i minimizirane i prikrivanje one koje su sami baštinili", kazao je mr. Spahić.

Domaćin promocije u Zagrebu bio je Kulturno-informativni centar ambasade Bosne i Hercegovine u Zagrebu, koju je otvorila Nj. E. **Elma Kovačević Bajtal**, a u Ljubljani u ime Društva "Ljiljan" predsjednik **Elvis Alukić**.

Roman "Halima" prati život glavne junakinje u predratnom Sarajevu. Priča donosi atmosferu prošlih vremena, s naglaskom na međuljudske odnose, tradiciju, ljubav i moralne vrijednosti.

Autorica Međedović koristi monološki stil pripovijedanja kako bi izrazila odnos prema likovima, razbijajući predrasude o ulozi žene u prošlim vremenima. Njezina proza bogata je metaforama i slikovitim opisima koji čitatelja uvode u bosanski krajolik, gdje "i kamen ima višestruko značenje".

„Kroz Haliminu sudbinu, autorica evocira ljepotu međuljudskih odnosa, poštovanja i iskrenog prijateljstva iz vremena prošlog vakta. Roman nas podsjeća na vrijednosti koje smo zaboravili u modernom, virtualnom svijetu, udaljivši se jedni od drugih i od samih sebe. Središte priče čini čista i iskrena ljubav između Halime, djevojke odrasle bez majke, i Ishaka, mladića bez oca. Njihov susret, opisan poput susreta ptice i oluje, prerasta u duboku povezanost", kazao je između ostalog promotor Denis Beganović.

Inspiraciju za roman autorica je pronašla u slici "Bjelašnica" slikara Taiba Kovača, posebno u motivu kućice s crvenim krovom, koja simbolizira toplinu doma i duhovnu povezanost s bosanskim krajolikom.

Autorica Dilista Međedović kazuje o ljubavi Halime i Ishaka: „To je ljubav između učiteljice i ljekara, koja rađa se spontano, kroz poglede i nježne riječi. Kada Ajša zatraži Haliminu ruku za svoga sina, otkriva se očeva bezuvjetna ljubav prema kćeri, stvarajući atmosferu bajke. Tada upoznajemo pravu Haliminu prirodu – blagu i punu empatije. U trenutku vlastite sreće, ona misli na oca, osjećajući bol pri pomisli na njegovu samoću.“

Roman “Halima” je treći po redu autorice Diliste Međedović, dobitnice brojnih priznanja, nakon izdanja “Biseri bosanskodubičke sehare “ i Zlatno doba”, a u pripremi je roman “Almas grana”.

U umjetničkom dijelu karavanu u Zagrebu upotpunili su zvuci flaute i sevdaha u izvođenju Sonje i Abdulaha Alije Bećirevića te članovi muzičke sekcije “Ljiljan”, solisti na harmonici Alen Kahrimanović i Ajdin Porčić u klasi profesora Zilhada Džanovića, dok je odlomke iz knjige čitao književnik i kantautor Damir Maras. Moderatorica programa bila je Sedžida Beganović-Isaković.

Književni karavan, nakon Crikvenice, Zagreba i Ljubljane s ciljem jačanja kulturnih veza među bošnjačkom dijasporom planira posjetiti i druge evropske gradove.

Tri su grada Horozovićeva života: Banja Luka, Zagreb, Sarajevo

Umro je Irfan Horozović. Oslobodio se.

Horozović bio je pisac, koji u svojemu tekstu sjedinjuje doživljaj svijeta kao tajne, kao bodlerovske *šume simbola*, s velikom književnom erudicijom i rafiniranom čitateljskom kulturom - prije mnogo godina napisao sam u malom eseju *Koncept irfan*.

Ulazak Horozovićev u književnost bio je velik. Banja Luka njegova dječaštva i mladosti šezdesetih godina prošloga stoljeća bila je "mali Pariz", sa snažnom umjetničkom aurom: *Grupa četvorice* (Dušan Simić, Alojz Ćurić, Enver Štaljo, Bekir Misirlić), gimnazija s velikim profesorima, Dom kulture i *Jesenji salon*, književni časopis *Putevi*, izdavaštvo *Glasa*, znameniti Vlado Milošević, etnomuzikolog i kompozitor, začudni pjesnik Drago Kolak, kipar Ahmed Bešić, neusporedivi Kolja Mićević, i sav taj čudesni grad, sa svojom zelenom rijekom, kao *živo biće*...

Studirajući u Zagrebu, Horozović je dijelio duh jedne sjajne nove generacije, koja se definitivno oslobodila mimetičkoga diktata i u hrvatsku književnost upisala njenu "borhesovsku" dionicu. Horozovićeva prozna knjiga *Talhe ili šedrvanski vrt* bljesnula je tada (1972) u Zagrebu kao književni događaj prvoga reda, i bila dostojno vrednovana.

Objavio je Horozović do danas preko trideset književnih naslova, njegove su knjige prevedene na mnoge jezike, a pripovijetka *Bosanski bik* na više od dvadeset.

Danas, Horozović u Sarajevu živi kao da ga i nema. Da nema njegovih novih knjiga, koje se povremeno ali redovito pojavljuju, kao što su povremene ali redovite prirodne pojave, ne bi se za nj ni znalo. U novinama ga nema, nema ga na televiziji, ne pitaju ga o situaciji, o politici, o naciji, o identitetu – što je sreća za njega, jer niti znaju pitati, niti znaju čuti pametan odgovor. Ni o književnosti ga ne pitaju, a o tome bi mogao bolje i tačnije nego cijele katedre.

Ne pitaju Horozovića predstavnici i služitelji sarajevske i bosanske javnosti ni o njegovu životu. Nikada nitko u Sarajevu (da o Banjoj Luci i ne govorimo) nije Irfana Horozovića, najplodnijega i najsvjetskijega ovdašnjeg pisca, uljudno zamolio da sjedne pred diktafon, mikrofon, kameru, i govori o svome radu i životu, o *izlasku* iz Banje Luke, o izbjegličkom životu u Zagrebu, o novom početku u Sarajevu poslije rata. Niti je Horozoviću samome ikada padalo na pamet da ikoga time zamara, da javno jadikuje, i jadikujući kalkulira, o tegobama egzila, poput nekih svojih brbljavih i spretnih kolega.

Samo on zna kako je to izgledalo u siječnju Devedesettreće kada je s porodicom morao napustiti svoj posao, svoju građansku egzistenciju, svoj rodni grad i svoj stan, pa s plastičnim kesama u rukama kao cijelom *dopuštenom* imovinom poći u surgun. Pisao sam tada:

U banjalučkom Boriku bila je ulica Skendera Kulenovića. Više nije. Sada se, čujem, zove ulicom Stojanke majke Knežopoljke. Lik je zamijenio autora. Književna fikcija - stvarnog čovjeka. Nikad nisam čuo za groteskniju 'pobjedu' književnosti nad stvarnošću, Stojanke (Srpkinje) nad Skenderom (Muslimanom). [...] U bivšoj banjalučkoj ulici Skendera Kulenovića, na broju 1, stanovao je poznat i priznat pisac. Ništa mu to nije pomoglo. Susrećemo se ovih dana, u zajedničkom izbjeglištvu, daleko od svojih bivših ulica. (I moja se je lijepo zvala: Bratstva i jedinstva!) Prisjećamo se Irfan Horozović i ja ključkih i varcarskih atlantida, zajedničkih potonulih baština.

Kako žive Horozovići tada u Zagrebu? Irfan je već autor zamašnoga opusa, prije koju godinu objavio je veliki roman *Kalfa*, svojevrsnu džojsovsku posvetu Zagrebu kakve do danas nema u hrvat-

skoj književnosti. No, sve to ne bi značilo mnogo, da se nije našao prijatelj iz mladosti. Čovjek živi u Njemačkoj a u Podsusedu ima nekakvu baščU i u njoj baščensku kućicu. U toj udžerici nema grijanja ni vode; da bi se ložilo i grijalo i kuhalo i pralo, treba drva nabaviti i cijepati i unositi, vodu također donositi izvana. Kad samo pomisliš što bi za takvu izbjegličku priču dali spomenuti književni brbljavci, i kako bi je književno i još više neknjiževno (nacionalno, politički, materijalno...) kapitalizirali! Horozović – ni mukajet!

On je i u takvim prilikama bio „samo“ – pisac. Objavljuje zaredom nekoliko sjajnih knjiga proza (*Prognani grad*, 1994, *Bosanski palimpsest*, 1995, *Sličan čovjek*, 1995.) u kojima nalazi načina da se bavi svježim i bolnim temama rata i “prognanoga grada”, a da ne iznevjeri ništa od svoje cizeljerski izbrušene i prepoznatljive poetike, svoje potpune predanosti *totalnoj* književnosti.

A Banja Luka? Grad je to kojim je kao glavnim svojim toposom i fascinacijom prožet cijeli Horozovićev opus. Da ga kojim slučajem neka kataklizma izbriše s lica zemlje, ništa kao taj opus ne bi ostalo da svjedoči o postojanju i “duhu” grada. Davno sam u jednoj zgodi rekao, a sad bih ponovio tvrdo, napismeno: onoga dana kada u Banjoj Luci, u nekadašnjem Domu kulture, bude održana velika javna književna priredba posvećena djelu Irfana Horozovića, taj će se grad početi vraćati u Civilizaciju.

Tri su grada Horozovićeva života: Banja Luka, Zagreb, Sarajevo. Svakome od njih potrebniji je on, nego oni njemu. Možda će to jednoga dana u njima biti shvaćeno. Možda i neće. Od toga, ni s time, Horozović nema ništa.

U arapskom jeziku *irfan* znači: onaj koji posjeduje znanje, znalac. A u tradiciji islamskoga filozofsko-religijskog mišljenja *irfan* je pojam i koncept koji odgovara onomu što se na Zapadu imenuje gnozom, *znanjem*. Onim unutarnjim *znanjem* koje se ne postiže primarno razumom ni iskustvom, nego „kroz skrovitu osvjedočenost i unutarnje otkrivenje“. Kaže se: tu vrstu znanja postiže onaj tko se lišava niskih pobuda, razmjerno otuđenju od vlastitoga sopstva.

Skeptičan sam prema pripisivanju posebnih značenja imenskim, numerološkim i sličnim koincidencijama, ali za Irfana može se slobodno reći da je malo kojemu piscu slučaj dodijelio ime tako čudesno podudarno sa cijelom njegovom spisateljskom pojavom, s duhom njegove književnosti: Irfan Horozović sav je u svojoj književnosti, bez ostatka, i zato tako veličanstveno oslobođen od naglašavanja svojega sopstva.

(dobrotom autora prenosimo sa stranice https://ivanlovrenovic.com/clanci/zapisi/irfan-horozovic-1947-2025-, objavljeno 6. 12. 2025.)

Slovo o Irfanu

Irfan Horozović
(Banja Luka, 27. travnja 1947. – Sarajevo, 2. prosinca 2025.)

Rođen je u Banjoj Luci, gdje je završio osnovu školu i gimnaziju. Diplomirao je komparativnu književnost i jugoslavistiku na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, gdje započinje svoj književni rad. Iako se u književnosti javio radiodramama (na Radio Zagrebu) i pjesma-

ma (Zvečajsko blago, 1969), koje je nastavio objavljivati (Testament iz mladosti, 1980; Knjiga mrtvog pjesnika, 1997; Buduće svršeno vrijeme, 2001), značajniji je dio njegova opusa fikcijska proza. Knjige pripovijedaka Talhe ili Šedrvanski vrt (1972), Salon gluhonijemih krojačica (1979) i Karta vremena (1983) borgesovskom su ga poetikom generacijski smjestile u krug zagrebačkih „fantastičara“, kao dio kojih je isprva recipiran u književnoj kritici (tijekom studija bio je urednik u zagrebačkome Studentskom listu te časopisu Pitanja), no poetiku fantastike je otpočetka razvijao na zavičajnim, bosanskim motivima. Kasnije napušta fantastiku, ali mu poetika ostaje postmoderno metatekstualna, te tematizira iskustvo rata i progonstva, kao i osobnu, zavičajnu i nacionalnu povijest (zbirke priča Prognani grad, 1994; Bosanski palimpsest, 1995). Radio je kao urednik u izdavačkom poduzeću Novi glas u Banjoj Luci te uređivao banjalučki časopis Putevi. Od 1992. živio je u egzilu (Zagreb, Korčula, Berlin), a od 1997. u Sarajevu (urednik Bošnjačke književnosti u 100 knjiga u Bošnjačkoj zajednici kulture „Preporod“, glavni urednik časopisa Život, od 1999. do 2003. te urednik igranog programa Federalne televizije BiH). Jedan je od potpisnika „Povelje o bosanskom jeziku“ kojom se suprotstavlja pokušajima pojedinih hrvatskih i srpskih lingvista da manipuliraju imenom bosanskog jezika u političke svrhe.

Dobitnik je nagrade “Sedam sekretara SKOJ–a” (1972) za knjigu pripovijedaka “Talhe ili šedrvanski vrt”, nagrade grada Banje Luke „Veselin Masleša“ (1980), nagrade za najbolju knjigu za djecu u BiH (1987), nagrade Udruženja književnika BiH (1988), nagrade Društva pisaca Bosne i Hercegovine (1998), nagrade „Meša Selimović“ za najbolji roman objavljen na govornom prostoru Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Srbije i Crne Gore (2002), nagrade „25. novembar“ za životno djelo (2017) te niza drugih nagrada i priznanja. Prevođen ja na veliki broj svjetskih jezika, zastupljen u brojnim antologijama pripovijetke, poezije i drame. Član je Društva pisaca Bosne i Hercegovine i PEN centra Bosne i Hercegovine.

Objavljena djela: Šesta smrt Benjamina Talhe (radiodrama, 1968), Zvečajsko blago (pjesme, Banja Luka 1969), Ružičasta učiteljica (dramolet, Osijek, 1970), Talhe ili šedrvanski vrt (pripovijetke, Zagreb, 1972), Soba (groteska, Zagreb, 1971), Tanka katanka (farsa za djecu, Banja Luka, 1971), Zadovoljština (drama, Radio Zagreb, 1972), Salon gluhonijemih krojačica (pripovijetke, Sarajevo 1979), Testament iz mladosti (poezija, Banja Luka, 1980), Šeremet (drama, Sarajevo, 1985), Karta vremena (priče/roman, Sarajevo, 1983), Noćne ceremonije (izabrane priče, Sarajevo 1984/85), Vauvan (roman za djecu, Bihać, 1986), Rea (kratki roman, Sarajevo, 1987), Mađioničar iz prijestolnice domina (pripovijest za djecu, Banja Luka, 1988), Kalfa (roman, Sarajevo, 1988), Iluzionistov grob i lebdeća žena (priče, Beograd 1991), Posuđena rečenica (drama, Sarajevo 1991), Prognani grad (priče, Zagreb, 1994), Bosanski Palimpsest (priče, Zagreb, 1995), Sličan čovjek (roman, Sarajevo 1995), Oblak čija lica prepoznajemo (izabrane priče, Sarajevo 1997), Knjiga mrtvog pjesnika (poezija, Zagreb, 1997), Inspektor vrtnih Patuljaka (roman za djecu, Wuppertal–Sarajevo–Amsterdam, 1998), Proba (dramolet, Sarajevo, 1998), Berlinski nepoznati prolaznik (roman, Sarajevo 1998), Prodavnica noževa (izabrane priče, Novi Pazar, 1999), Izabrane pripovijetke (Sarajevo, 2000), Filmofil (roman, Sarajevo 2000), Imotski kadija (metaroman temeljen na Hasanaginici, Sarajevo, 2000), Izabrane Igre (drame, Sarajevo, 2000), Tri Sabahudina (tragična komedija, Sarajevo, 2001), Buduće svršeno vrijeme (poezija, Sarajevo, 2001), William Shakespeare u Dar es Salaamu (2002), Psi od vjetra (2003), Quadriga (2005), Sokolarov sonet (2016), Alfir (2016).

Foto:
Ognjen Karabegović;
Nikola Šolić

ANSAMBL „BOSANA“ U 2025. GODINI

Ansambl „Bosana“, koji djeluje pri Bošnjačkoj nacionalnoj zajednici za Grad Zagreb i Zagrebačku županiju, i u 2025. godini nastavio je marljivo promovirati i *živjeti sevdah*, kako to njegovi članovi navode. Mješoviti zbor i orkestar, pod umjetničkim i dirigentskim vodstvom profesora IVANA BULJANA i šefom orkestra EDINOM DŽAFERAGIĆEM, neumorno je radio i svojim nastupima nastojao obogatiti i sebe i svoju publiku. Članovi „Bosane“ za sebe će reći da žele biti prijatelji svima koji, uvažavajući različitosti, cijene i njeguju tradiciju kroz pjesmu i ples kako bi se očuvalo kulturno naslijeđe.

U 2025. Ansambl se suočio s novim velikim izazovom – ostali su bez prostora za probe, jer je dvorana BNZ-a u zagrebačkoj Ilici 54, u kojoj su dotad uvježbavali nastupe, privremeno zatvorena radi saniranja oštećenja od potresa. Zahvaljujući pomoći prijatelja i drugih udruga manjina nastoje riješiti taj problem, a navode kako su zahvalni i na tome što je većina njihovih aktivnosti, manifestacija i putovanja ostvarena uz financijsku potporu iz Državnog proračuna Republike Hrvatske putem Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske ili Grada Zagreba.

Sjećanje na profesora Fuada Ahmetspahića

Nastupi „Bosane“ u 2025. započeli su **19. veljače** koncertom „Sjećanje na profesora Fuada Ahmetspahića“, inicijatora i jednog od osnivača Ansambla „Bosana“ davne 1996. godine. Koncert je održan u dvorani BNZ-a u Zagrebu, u organizaciji Bošnjačke nacionalne zajednice Grada Zagreba i Zagrebačke županije. Tom je prilikom izveden niz pjesama za koje je FUAD AHMETSPAHIĆ napisao glazbu ili aranžman, poput „Selam“, „Mila majko šalji me na vodu“, „Kolika je Jahorina planina“, „Na prijestolju sjedi sultan“, „Ne klepeći nanulama“, „Zvijezda tjera mjeseca“ i drugih.

O djelu, životu i nepresušnoj životnoj energiji profesora Ahmetspahića govorili su njegova supruga ZDENKA AHMETSPAHIĆ, zatim prof. dr. sc. SEAD BERBEROVIĆ te voditelj orkestra EDIN DŽAFERAGIĆ, uz moderiranje BOSILJKA DOMAZETA, a u glazbenom dijelu nastupili su IVAN JELIĆ, zbor i orkestar Ansambla „Bosana“, te solisti zbora DONAT ORLIĆ, NAĐA DERVIĆ, FERID BEŠIĆ i NEDŽAD DIZDAREVIĆ.

Tijekom koncerta istaknuto je da je UNESCO, 4. prosinca 2024., na sjednici Međuvladinog odbora za nematerijalnu kulturnu baštinu, uvrstio tradicionalnu bosanskohercegovačku pjesmu sevdalinku na popis svjetske nematerijalne kulturne baštine. Istaknuto je kako sevdalinka nije tek

glazbeni izraz, već je ona, kao pjesma koja nosi glas naroda i svjedočanstvo o prošlim vremenima, ujedno *kulturni fenomen od neizmjernog značaja u oblikovanju bosanskohercegovačkog identiteta*.

Nastupi na prigodnim događanjima

U povodu **33. godišnjice nezavisnosti Bosne i Hercegovine**, u Sisku je **25. veljače** upriličen kulturno-umjetnički program, u organizaciji Vijeća Bošnjačke nacionalne manjine Grada Siska i Vijeća Bošnjačke nacionalne manjine Sisačko-moslavačke županije, na kojem je sudjelovao i Ansambl „Bosana“. Nakon pozdravnih govora i obraćanja dužnosnika, u prepunoj dvorani nastupili su pridruženi član iz Siska i gost Ansambla MEHMED GORAŽDA, pjevački zbor „Sevde“ iz Siska, Vokalni ansambl „Lipe“ Sisak i PAVAO ANIĆ. Dojmljivim izvedbama Ansambla „Bosana“ posebno su pridonijeli solisti DONAT ORLIĆ i NAĐA DERVIĆ, uz instrumentalnu pratnju ZLATKA ZLAJE MEHANOVIĆA, SAFIUDINA SAFKA ALIMOSKOG i EDINA DŽAFERAGIĆA.

Tradicionalni cjelovečernji **koncert u povodu Ramazanskog Bajrama održan je 8. lipnja** u Novinarskom domu u Zagrebu, u organizaciji Bošnjačke nacionalne zajednice za Grad Zagreb i Zagrebačku županiju. Tom su prilikom, uz Ansambl „Bosana“, nastupili Mješoviti hor „Harmonija“ iz Sanskog Mosta, ABDULAH BEĆIREVIĆ uz pratnju flautistice SONJE KUŠEC BEĆIREVIĆ i klapa „Banderija“ te svi zajedno oduševili publiku.

„Bosana“ je sudjelovala i u svečanosti koju je, **u povodu Dana državnosti Republike Bosne i Hercegovine, 24. studenoga** organizirala veleposlanica BiH u Republici Hrvatskoj NJ. E. ELMA KOVAČEVIĆ BAJTAL. Svečani prijem, kojemu su nazočili predstavnici Vlade RH, gradonačelnici, župani, gospodarstvenici i mnoge osobe iz akademske, znanstvene, kulturne i vjerske zajednice te javnog života održan je u zagrebačkom hotelu „Antunović“. U glazbenom dijelu programa Ansambl „Bosana“ izveo je prigodni kolaž pjesama.

Program „Sevdahom kroz Hrvatsku“ u više hrvatskih gradova

Ansambl „Bosana“ u više je navrata nastupio u zajedničkome programu Bošnjačke nacionalne zajednice Hrvatske (BNZH) koji se odvijao u nizu hrvatskih gradova pod nazivom „Sevdahom kroz Hrvatsku“, a u kojem su njezine županijske organizacije aktivno sudjelovale u promociji tradicionalne pjesme sevdalinke. Ansambl je imao niz zapaženih nastupa na glazbenim manifestacijama pod tima nazivom održanima **13. rujna u Puli, 20. rujna u Sisku, 28. rujna u Zagrebu** te na završnoj manifestaciji održanoj **7. prosinca** u Vojniću. Program je okupio mješovite i ženske zborove koji djeluju pri bošnjačkim zajednicama u više hrvatskih gradova, a svaka od ovih manifestacija oduševila je publiku bogatim repertoarom sevdalinki i pokazala nedvojbenu vrijednost ove tradicionalne pjesme koja nerijetko u slušatelja pobuđuje snažne emocije. Uz Ansambl „Bosana“, tome su pridonijeli i ženski pjevački zbor „Sevde“ i tamburaški orkestar „Sevdalije“ iz Siska, zbor „Istarske gondže“ iz Pule, mješoviti pjevački zbor „Sevdalije“, mješoviti pjevački zbor Šeher iz Zadra i drugi. Ovaj atraktivni program pratili su predstavnici bošnjačkih vijeća i asocijacija, kao i predstavnici drugih nacionalnih manjina u Hrvatskoj. Valja napomenuti i da su ovi koncerti ostvareni uz financijsku potporu iz Državnog proračuna RH putem Savjeta za nacionalne manjine.

Ostali programi promoviranja sevdaha

Ansambl „Bosana“ uključio se i u druge glazbene manifestacije usmjerene očuvanju i njegovanju sevdalinki. Tako je sudjelovao na VI. Etno poetsko-glazbenome programu „Sevdah u poeziji, poezija u sevdahu“, održanom **28. lipnja** u zagrebačkom Centru za kulturu Dubrava. A potkraj

godine nastupio je i u Bosni i Hercegovini na manifestaciji „Veče sevdaha“, održanoj **15. studenoga** u prepunom kinu „Sana“ u Sanskom Mostu. Priliku za nastup „Bosana“ je dobila zahvaljujući pozivu ALME KARABEG, voditeljice mješovitoga hora „Harmonija“ iz Sanskog Mosta, koji također daje veliki doprinos njegovanju sevdalinke kao glazbenoga izričaja.

Manifestacija „Kulturno stvaralaštvo Bošnjaka Zagreba“

Ansambl „Bosana“ odazvao se pozivu za sudjelovanje u manifestaciji „IX. kulturno stvaralaštvo Bošnjaka Grada Zagreba“, koja je održana **27. rujna** u Centru za kulturu Histrionski dom. Osim Bosane, nastupili su folklorni ansambl i dječji pjevački zbor BKUD „Sevdah“ Zagreb, ABDULAH BEĆIREVIĆ uz pratnju flautistice SONJE KUŠEC BEĆIREVIĆ, kantautor DINO RADOSAVAC (DinoR), pjesnikinja LJILJANA LIPOVAC, Kulturno udruženje Bošnjaka i prijatelja BiH „Bulbuli“. Kao gosti iz Bosne i Hercegovine nastupili su KUD „Novotravničko biserje“ i KUD „Mahala“ Sanski Most, a književnica VERNESA MANOV iz Bugojna izvela je svoju monodramu „Điđa iz Džordžije“.

17. susret „Nitko da ne dođe do prijatelj drag“

Tradicionalni 17. susret „Nitko da ne dođe do prijatelj drag“, koji organizira Bošnjačka nacionalna zajednica za Grad Zagreb i Zagrebačku županiju, održan je **18. listopada** u zagrebačkom Centru za kulturu Trešnjevka. U programu su, kao domaćini, nastupili zbor i orkestar Ansambla „Bosana“, a među ostalim izvođačima bili su: Vokalni ansambl „Bugojno“ iz BiH, austrijski KUD „Bedem“ iz Graza, Hor BiH udruženja iz Jönköpinga u Švedskoj te SKD „Prosvjeta“ pododbor Zagreb. Na društvenim mrežama zabilježeno je da je to bila večer prijateljstva, dobre energije i toplih emocija, a valja istaknuti i da su na kraju programa svi sudionici, u čast preminulom velikanu sevdalinke HALIDU BEŠLIĆU, otpjevali njegovu pjesmu „Zlatne strune“

Nastupi na predstavljanju knjiga i izložbi

Ansambl „Bosana“ u više je prigoda tijekom godine nastupao na predstavljanju knjiga ili otvaranju izložbi koje su tematikom vezane uz život i kulturu Bošnjaka u Hrvatskoj ili uz Bosnu i Hercegovinu. Tako je **2. travnja** „Bosana“ nastupila na otvaranju izložbe „Urbane priče“, autora SEJLE KEROVIĆ i ALDEMARA IBRAHIMOVIĆA iz Crne Gore, održane u dvorani Bošnjačke nacionalne zajednice u zagrebačkoj Ilici u sklopu međunarodne suradnje. Ansambl je zatim sudjelovao na predstavljanju knjige IBRAHIMA KAJANA „Samo prolaznik, autobiografski fragmenti“, održanom **9. travnja** u istom prostoru. „Bosana“ je svojim glazbenim nastupom otvorila i program predstavljanja knjige „Gramatika bosanskoga jezika. Sintaksa“, autora prof. dr. sc. ISMAILA PALIĆA, koja je održana **24. rujna** u Novinarskom domu u Zagrebu. Također je svojim pjesmama obogatila i otvaranje izložbe fotografija pod naslovom „Una voda“, autora NIKOLE ŠOLIĆA, održano **12. prosinca** u Kulturno-informativnom centru Ambasade BiH u Zagrebu.

Ansambl „Bosana“, koji djeluje pri Bošnjačkoj nacionalnoj zajednici za Grad Zagreb i Zagrebačku županiju, i u 2025. godini nastavio je marljivo promovirati i živjeti sevdah, kako to njegovi članovi navode. Mješoviti zbor i orkestar, pod umjetničkim i dirigentskim vodstvom profesora IVANA BULJANA i šefom orkestra EDINOM DŽAFERAGIĆEM, neumorno je radio i svojim nastupima nastojao obogatiti i sebe i svoju publiku.

Foto Ognjen Karabegović

KARVUS

Karvus, časni Mezej, čiji je sin Likajus poginuo u Africi u odori rimskog vojnika, kao konjanik VII kohorte, osjećajući da ni čudotvorni lijek perunike neće zaustaviti smrt što je navirala kroz krvavu ranu na grudima, izišao je s neobičnim prilivom snage na uzvisinu pokraj Vrbasa i u posljednjem času izrekao slijedeće:

- Nebo, sruši se na mene. Oduvijek sam volio plavu tuniku.

****

KRUŠKA

U malom voćnjaku uz kuću Huseina Horozovića rasla je stara kruška. Niko nije znao koliko je stara. Plodovi su joj još uvijek bili žuti i mirisavi kao tajne pčelinje riznice. Druge takve nije bilo nadaleko. Ko zna otkuda je donio neki Huseinov predak.

Huseina je obuzimala žalost gledajući je. Grbila se i sušila naočigled. Grane su joj bile sve sivlje i hrapavije. Još koju godinu i osušit će se posve. Oštrim je nožem skidao mlade izdanke i pokušavao ih kalemiti, kako bi sačuvao svoju krušku. Nijedan se kalem nije primio. Iduće godine pokušao je ponovno. Dogodilo se isto.

Svake godine se zbivala ista slika. Husein je kalemio svoju krušku, a komšije su se krišom ismijavale, jer su znale šta će se dogoditi.

Ostario je tako Husein, ostario skoro kao kruška njegova.

Drhtala mu je ruka dok je nožem zasijecao koru, drhtala je ruka i nož se iznenadno zario u njegovu šaku, među prste. Spojio je krvavi kalem i zamotao ga pažljivo, a tek potom previo ruku.

Te jeseni je umro i nije dospio da vidi kako na kalemljenoj kruški izbijaju pupoljci i nagovještavaju prve plodove.

(IRFAN HOROZOVIĆ, Karta vremena (priče/roman, „Veselin Masleša“, Sarajevo, 1983.)